

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

KETVIRTADIENIS – THURSDAY, RUGPJŪČIO – AUGUST 20 2015 • Vol. CVI Nr. 98 Kaina 1.50 dol.

PERIODICALS

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 08-19-15

ŠIAME NUMERYJE:

Susipažinkime – režisierė
Eglė Vertelytė – 4 psl.

Šešių milijonų
beieškant – 5 psl.

DRAUGAS
Mano laikraštis
nuolatinis,
patikimas,
mus rišantis.

Teisingumo ministras J. Bernatonis ir PLB pirmininkė D. Henke.
D. Shilas nuotr.

Pritarta rengti referendumą dėl dvigubos pilietybės

Vyriausybės posėdyje pritarta Teisingumo ministerijos siūlymui pritarti grupės Seimo narių iniciatyvai kartu su Seimo rinkimais kitų metų spalio 9 d. surengti ir referendumą dėl dvigubos pilietybės, tačiau ne pripažinti Konstitucijos 12 str. 2 dalį netekusia galios, o keisti jo nuostatas.

Teisingumo ministerija siūlo patikslinti referendume ketinamo teikti klausimo dėl Konstitucijos 12 straipsnio keitimo formuluotę. Teisingumo ministeri-

jos nuomone, referendumu siūlytina keisti Konstitucijos 12 str. 2 dalies nuostatą, ją išdėstant taip: „Lietuvos piliečiai pagal kilmę, įgiję kitos valstybės pilietybę, išsaugo Lietuvos Respublikos pilietybę. Kiti asmenys negali būti kartu Lietuvos Respublikos ir kitos valstybės piliečiai, išskyrus įstatymo nustatytus atskirus atvejus”.

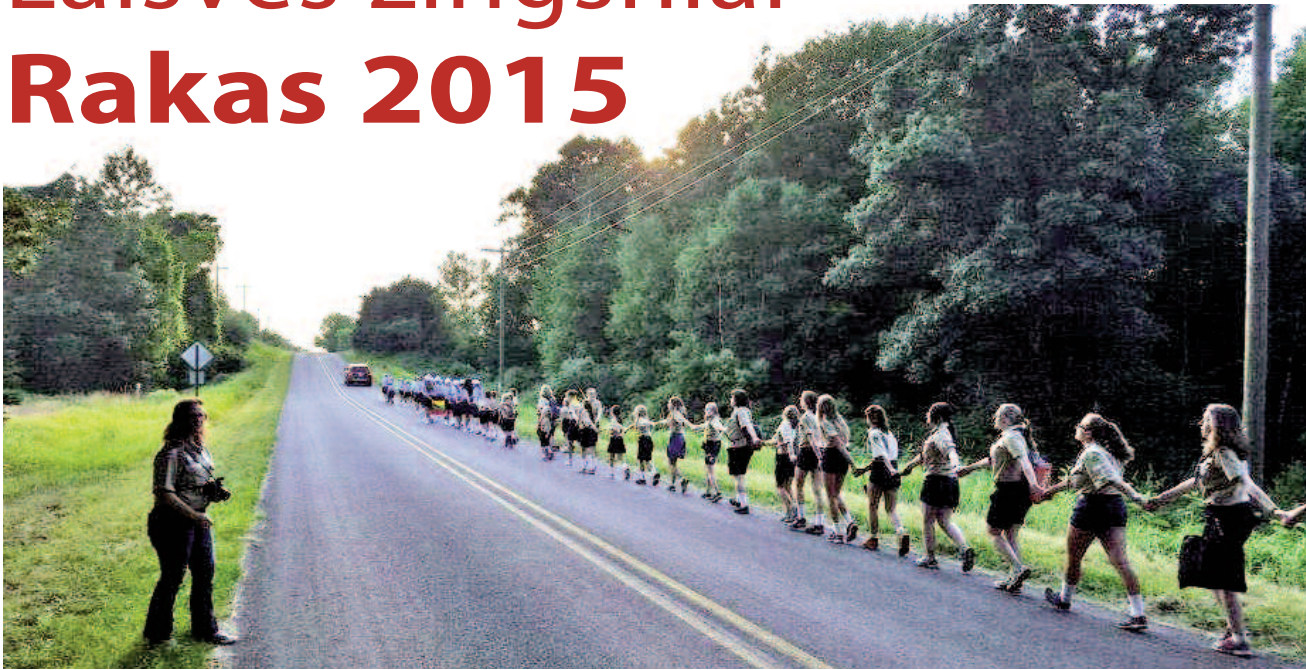
Tuo tarpu grupė Seimo narių referendume siūlo balsuoti dėl Konstitucijos 12 str. 2 dalies pripažinimo netekusia galios.

„Jeigu minėta Konstitucijos nuo-

stata dėl dvigubos pilietybės būtų pripažinta netekusia galios, pagrindiniame šalies įstatyme neliktų nuostatos, reglamentuojančios dvigubos pilietybės galimybę, todėl būtų neaišku, ar įstatyme apskritai galima būtų nustatyti dvigubos pilietybės atvejus. Be to, tai galima būtų vertinti kaip bendro draudimo turėti dvigubą pilietybę panaikinimą, kas leistų įstatymų leidėjui visiškai neriboti dvigubos pilietybės suteikimo atvejų ir galimybių”, – sako teisingumo ministras Juozas Bernatonis.

ELTA

Laisvės žingsniai – Rakas 2015

Stovyklautojai susikibo rankomis Baltijos kelyje.

Karinos Cicėnienės nuotr.

SESĖ REGISTRATORĖ

Laisvė – tai jėga, tegyvuoja Lietuva”, – toks buvo šių metų Rako skautų stovyklos šūkis. Kadangi šiais metais švenčiame Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 25-metį, šūkis ir stovyklos vardas – Laisvės žingsniai – buvo gerai pritaikyti ir puikiai tiko. Į temą buvo ir pastovyklių vardai – Aušros Vartų/Kernavės sesės pasirinko vardą Tautos dukros (ko-viršininkės Ramunė Papartienė ir Judita Urba), Neri-

jos sesės stovyklavo Baltijos kelio pastovyklėje (ko-viršininkės Karina Cicėnienė ir Larana Stropienė pirmajai savaitei, Danutė Navickas – antrajai), Lituanicos skautai – nuo jauniausio vilkiuko iki prityrusio skautininko save vadino Laisvės gynėjais (viršininkas TJ Petry), o mažiausi stovyklautojai (jaunų šeimų) stovyklavo Varpelio pastovyklėje (viršininkės Vilija Garbonkienė ir Raso Milo). Visos stovyklos viršininkė buvo sesė Žiba Kairytė-Lapp, o jos balsas buvo sesė Taiyda Chiapetta.

– 4 psl.

Du dalykai įvertinami tik jų netekus – tai jaunystė ir sveikata. – Arabų liaudies išmintis

Broniaus Nainio archyvas į tėviškę

„Pakruojo rajono taryba nusprendžia: įpareigoti Pakruojo rajono savivaldybės Juozo Paukštelio viešosios bibliotekos administraciją perimti ir saugoti Pakruojo rajono Garbės piliečio Broniaus Nainio asmeninį archyvą“, – laiškas iš mano Tėviškės Pakruojo rajono savivaldybės.

Laišką pasirašė rajono meras Saulius Gegeckas, kartu pridėdamas dar ir Lietuvoje įprastą dokumento sutvirtinimą – rajono antspaudą.

Tai ne naujiena. Dokumentas surašytas 2010 m. gegužės 27. Dailiai įrėmintas ir man įteiktas mano dvidešimt kelintos (?) viešnagės Tėvynėje metu. Patenkintas skridau namo. Savo archyvą jau turiu kur dėti. Saugojimas užtikrintas net oficialiu raštu. Tačiau netrukus šis džiaugsmas virto į antrą pusę ir tapo dideliu rūpesčiu.

Archyvas. Tačiau pirmiausia, koks jis turi būti? Dabar jis yra toks: mano darbo kambaryje dvi didelės lentynos ir dvi pusinės. Rūsyje jų irgi tiek pat. Visos pilnos knygų. Manau – gerų knygų: jos istorinės, politinės, visuomeninės, kultūrinės. Apie 90 nuošimčių jų buvo parašytos ir išleistos išėivijoje, kaip, pvz., Kapočiaus Lietuvių enciklopedija (pilnas rinkinys, taip pat ir rinkinys anglų kalba), Kviklio Lietuvos bažnyčios (taip pat pilnas rinkinys), Kezio albumai (lietuvių ir anglų kalbomis), žymiųjų lietuvių biografijos, 25 „Pasaulio lietuvių“ metiniai rinkiniai – mano jo redagavimo laikotarpis, kelios knygos apie lietuvių literatūrą išėivijoje, Aleksandrynas, Brazaičio raštai, knygos apie partizanus, apie Lietuvos laisvės kovas ir daugybė įvairaus turinio kitų.

Tačiau dar labiau mane išgąsdino viena rūšio siena, „sutvirtinta“ dėžėmis spaudos. Pvz., „Draugas“, „Dirva“ – nuo 1955 metų. Beje, nepilni rinkiniai, bet tikrai neblogo atranka gvildenančių Lie-

tuvos laisvinimo ir lietuviybės išlaikymo temas, aptariančių ypač lietuviško švietimo srities darbus. Tiksliau – Lietuvių Bendruomenės kelią, į kurį pasukau jau jos steigimosi laikotarpiu.

Va, manau, čia Lietuvai tikrai gali būti vertinga archyvinė medžiaga, nes apie Lietuvių Bendruomenę ir jos veiklą, ypač visuomeninėje Lietuvos laisvinimo srityje mano tėvynėje dar nedaug žinoma, mažai ir šios srities medžiagos. Bet kaip su ja drotis? Vargu ar Pakruojo rajono savivaldybės sprendimas būtų buvęs toks, jeigu būčiau pranešęs, kad visą jį, tokį, koks yra, kraunu į laivą ir plukdau į Kruojos „prieplauką“. Beje, Kruoja, aišku, visame pasaulyje garsus Mūšos intakas, ant kurio dešinio kranto jau kelis šimtus metų didžiuojasi to paties vardo dvaro pastatyta bažnyčia ir apie ją susikūręs miestelis, turintis 6 000 gyventojų ir pirmaujančią Lietuvos A lygos futbolo komandą, kartais savo žaidėjais net valstybės rinktinę pastiprinančią arba bent lažybų verslą papurtančią. Miestelis guli Šiaulių rytuose, ir nuo jo iki Šiaulių universiteto apytikriai toks pat atstumas, kaip nuo Lemonto iki lietuviškų centrų Čikagoje. Taigi archyvui vietovė gana paranki.

Knygas ir taip galima siųsti, tačiau ką daryti su laikraščiais, kurių kai kuriuose mano archyvui vertingos medžiagos kartais gal tik trečdalis puslapio, ar tik kelios žinutės. Tad pirmiausia tinkamus rašinius reikėjo atrinkti. Po to iškirpti ir sudėti, beje, jų daugumą suklįjavus ant storesnio popieriaus, į segtuvus. O tai jau nebe menkas darbas. Kas tai padarys? Tiesa, dalis jo buvo padaryta. Ilgoką laiką darbavosi kaimynė Agutė Tiškusvienė, buvusi PLB valdybos sekretorė Baniutė Kronienė, buvęs PLB valdybos narys rašytojas vaikų literatūros kūrėjas Stasys Džiugas. Bet darbo buvo atlikta gal tik 10–15 nuošimčių. Nes archyvo pagrindas Lietuvių Bendruomenė ir bendruomenininkai spaudos buvo ženklinami nuo pat jos įsisteigimo pradžios. O kartu ir mano darbai apylinkėse, Vidurio Vakarų (tada – Čikagos) apygardoje, JAV LB tarybose, Krašto valdyboje iki PLB seimų ir vadovavimo PLB valdybai – dvi kadencijos. Šią veiklą aptariantys dokumentai, raštai, susirašinėjimas, išspausdinti mano paties straipsniai, gal net 4 000, bendruomeninėmis, visuomeninėmis, politinėmis, Lietuvos laisvinimo temomis. Dėžės laikraščių ir žurnalų, kaugės jų iškarpu, gal net 300 segtuvų, susegiotų pagal jiems tinkamas grupuotes bei tvarką.

Taigi, kas tai padarys? Bemažant ir taip pratinginiaujant laiką, pasikeitė ir gyvenimo sąlygos. Senatvė ir jos „apdaila“. Archyvų tvarkymui ir tinkamam jo paruošimui tai nepadeda, lyg žaibai galvoje trankėsi tikrovė. Nes jau ir pats esu archyvas, tik mažai kam reikalingas. Tačiau „nėra to blogo, kuris neišeitų į gera“, sako lietuviška išmintis. Gal ir ne visiškai taip, tačiau man ji suveikė tik taip. Kartu su gyvenimo pasikeitimu ir naujomis sąlygomis lyg geroji dvasia iš dangaus nusileido puiki medžiagos archyvui paruošimo talkininkė. Ir dar daugiau – savanoriška. Kaip, nesakyčiau. Bet labai laiku (beje, jau ir pa-

Janinos Prialgauskienės žirkles nuo 1955 metų kentęs „Draugas“ dar jų neišvengė. Bendruomenės-lietuviybės išlaikymo, talkos nepriklausomai Lietuvai ir ryšių su Tėvyne palaikymo temas nagrinėjantys rašiniai karpomi ir iš dabartinių laidų ir segami į segtuvus archyvo papildymui...

skutiniu) ir vietoje. Ir darbas prasidėjo iš naujo, rūšio sienos ramsčiai pradėjo nykti. Be abejo, laikraščių puslapius man irgi reikia vartyti, išrenkant archyvui reikalingą medžiagą. Tačiau po to segtuvą žirkėmis ir klijų buteliuku jau kuria talkininkė. Ji trečiabangė. Į JAV atvykusi prieš 11 metų, pedagogikos aukštuosius mokslus baigusi mokytoja Janina Prialgauskienė. Atskridusi čia patalkinti dukrai auginti šeimą, tuojau pat įsijungė ir į lietuvišką veiklą. Pagal savo profesiją, dar netgi ypatingą, nes Čikagos aukštesniojoje ir Naperville „Rasos“ mokyklose moko jaunimą katalikų tikėjimo tiesų. O šiais laikais tai irgi nėra vienas iš lengvesnių dalykų.

Tačiau, kaip pasirodė, poniai Janinai nėra svečias, ne nuobodas, daug kantrybės reikalaujantis užsiėmimas žirkėmis – kasdien, jau beveik metai laiko. Apie pusantro šimto segtuvų jau rikiuojasi lentynose. Ir kokia šimtinė jų dar gali būti. Tai Lietuvių Bendruomenės – JAV LB ir PLB, taigi kartu ir mano veiklos apybraižos ir mano paties spausdinti rašiniai nuo apytikriai 1955 metų. Iš viso, spėju, archyvinė siunta gali būti – kelionė jau pradėta – apie 30 dėžių, jose – daugiau kaip 800 vienetų.

Taigi, darbas didelis, bet viluosi, kad mudu – aš ir ponija Janina, tempdama sunkiausią dalį – jį padarysim. Už tai jai labai labai dėkui. Persiuntimu rūpinasi šeima.

Bronius Nainys,
Lemont, IL

Bronius Nainys ir Janina Prialgauskienė prie darbo stalo: ar viskas tvarkoj? B. Nainio nuotraukos

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday
except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by

the Lithuanian Catholic Press Society,
4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532.

Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284

Periodical class postage paid at Chicago, IL
and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$150.00.

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV – metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase: kasdien – \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD): – metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00 • 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu – metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00

Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA

JAV – metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD) – metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00 • 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis: oro paštu – metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00
Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$70.00

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiučiams.

„Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.

Vyriausioji redaktorė –

Ramunė Lapas

vyr.redaktore@gmail.com

Kultūrinio šeštadienio priedo redaktorė –

Renata Šerelytė

rainbow.vilnius@gmail.com

Redakcija už skelbimų turinį ir kalbą neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos gavus prašymą, ką nors skelbti. Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugoja. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

Administracijos el. paštas:

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

Keliaudami po Žeimelio apylin-
kes (Pakruojo r.) senose latvių
kapinėse ant paminklo užtikome
latvišką 1901 m. užrašą: „Mīlestība nie-
kad nebeidzās” – meilė niekada nesibai-
gia. Kaip gražu ir kaip teisinga, nes be
meilės žmonių pasaulis jau būtų pasi-
baigęs. Tik gaila, kad tai buvo pas-
kutinis malonus jausmas toje kelionėje,
nes toliau vykome į pažeimelėje esantį
(buvusį) išpūdingą Glebavos dvarą, įkur-
tą XVI a. antroje pusėje...

Vardą dvaras gavo nuo statytojų pavardės –
Jono Hlebavičiaus (1480–1549) ir sūnaus, taip pat Jono
Hlebavičiaus (1544–1590). Dar jis vadinamas Geručių
dvaru, mat po dvarų iš-parceliavimo XX a. trečia-
jame dešimtmetyje didelė dvaro žemės dalis buvo iš-
dalinta Nepriklausomybės karo savanoriams ir ap-
link susikūrė kaimas, pavadintas Geručiais (labai
keista, kad tame nešvelnių, tikrų stačių žemgalių
krašte daug pavadinimų yra mažybinių ir maloni-
nių: Akmenėliai, Mažučiai, Gedučiai, Geručiai, Žei-
melis, Kaireliai ir kt.)

Glebavos dvaras buvo stambiausias apylinkėje
(čia dar buvo Kratašino, Vileišių-Pažeimės, Gedučių,
kur didžiuosius savo atradimus padarė fotosintezės
ir elektrolizės atradėjas vokiečių kilmės fizikas
Teodoras Grotusas, Lauksodžio, Akmenėlių pali-
varkas ir kt.) ir mažesnis tik už Pakruojo dvarą. Ge-
ručių dvaras, nors paskelbtas saugomu valstybės, ap-
leistas ir baigiantis griūti. Išlikę (rūmai, dvi ofi-
cinos, bravoras, kumetynas, tvartai) pora pastatų dar yra
su stogais, kuriuose iš dalies gyvenama, o gal aš-
tuonių likusios tik sienos. Galima suprasti – Glebava
gilus užkampis, 300 metrų nuo Latvijos sienos, o Lie-
tuvoje yra apleista šimtai dvarų kur kas geresnėse
vietose. Kai kurie iš jų yra privatizuoti. Jų šeiminin-
kais tapo dažniausiai turtingi žmonės, bet ir jie ne
visi savo šia nuosavybe rūpinasi (pvz., V. Uspaskichas
išgytą Kalnaberžės-Surviliškio dvarą, Kėdainių r.,
kuris priklausė carinės Rusijos ūkio reformatoriui
Piotrui Stolypinui, apleido, ir valstybė iš jo dvarą at-
ėmė; beje, šią vasarą šis Lietuvos turtuolis Maskvoje
pastatė cerkvę).

Savo mintį vedu prie Valdovų rūmų, kurių sta-
tymui nepritariau (žinau, tuo papik-
tinsiu daugelį išeivijos lietuvių). Noriu
pasakyti, kad Valdovų rūmai Vilniuje
yra ne atstatyti, o pastatyti, sufanta-
zuoti, teoriniai, nes nėra išlikusių bu-
vusių rūmų brėžinių; be to, paskutiniai
Lietuvos valdovų rūmai nugriauti dar
XIX a. pabaigoje ir atkurti tik re-
miantis žemėje likusiais pamatais bei
išorės sienų piešiniais, todėl kai kurie
specialistai statinį vadina „kiču”. Mano galva (ir ne tik mano), reikėjo tą
jau beveik milijardą litų, kuris išleis-
tas Valdovų rūmams, panaudoti at-
statant išlikusius Lietuvos didikų dva-
rus, kurie yra realūs Lietuvos istorijos
ir kultūros paminklai.

Neseniai susikūrusios Lietuvos
pilių ir dvarų asociacijos (LPDA) pre-
zidentas Arūnas Svitojus šios visuome-
ninės organizacijos puslapyje rašo,
kad „XIX–XX a. sandūroje dabartinėje
Lietuvos teritorijoje buvo apie 3300
dvarų sodybų. Iki mūsų dienų jų liko
apie 500, ir tų pačių didžioji dalis – tik
sodybų fragmentai. Istorijos virsmai,
karai ir laikas daug dvarų sunaikino
negrižtamai. Nemažai statinių virto
griuvėsiais jau mūsų laikais, po Ne-
priklausomybės atkūrimo. Dar prieš
gerą dešimtmetį dvarai Lietuvoje sto-
vėjo apleisti, užmiršti, sparčiai nyko.
Pastaraisiais metais padėtis pradėjo
keistis – žmonės tarsi prisiminė, kad
Lietuvoje yra ir toks kultūros paveldas
kaip dvarai, įdomūs savo architektūra,
istorija. Tik ne visų dvarų likimai vie-
nodi. Kai kuriuos jų pastebėjo, res-
tauravo ir prikėlė gyvenimui naujieji
jų savininkai. Romantiškai nusiteikę,
nepaisydami miglotų perspektyvų
kada nors atgauti nemažas investicijas,

Meilė niekada nesibaigia

AUDRONĖ V. ŠKIUDAITĖ

naujieji dvarininkai įdėjo daug darbo, lėšų, jėgų ir lai-
ko į savo dvarų atgaivinimą. Atgimstančiais, išgra-
žėjusiais dvarais pradėjo domėtis ir visuomenė – jie
tampa vis populiariausiais pažinimo turizmo objek-
tais. Dvarų dvasingumą, jų kultūrinę aurą gaivina
čia vykstantys muzikos festivaliai, koncertai, paro-
dos, plenerai, įvairūs kiti kultūriniai renginiai. At-
gimusieji dvarai pradėjo naują gyvenimą. Jų savi-
ninkai, siekdami išsaugoti tai, ką mūsų šalyje turi-
me brangiausio – kultūrinį paveldą – susibūrė į Lie-
tuvos pilių ir dvarų asociaciją (LPDA)”.

Tai štai – būtų buvę gražu, kad žmonių iniciatyvą
būtų parėmusi valstybė. Tiesa, Valdovų rūmai Vil-
niaus negadina, bet būtent jie galėjo būti statomi už
europines ar privačias lėšas, o visų žmonių pinigai
galėjo būti panaudoti atstatyti dvarams visoje Lie-
tuvoje, kurie galėjo būti kiekvienos vietovės kultū-
ros ir istorijos liudytojai, o dvarų savininkų asme-
nybės – sėkmės pavyzdžiai. Gal Lietuvos kaimas šian-
dien nebūtų toks girtas ir tamsus, jeigu žmonės jaus-
tųsi didingos kultūros, o ne jos griovėjų palikuonys.
Štai kad ir čia minimas Geručių, arba Glebavos, dva-
ras, pastatytas ant Beržtalio upelio. Jo įkūrėjas Jo-
nas Hlebavičius (1480–1549) – istorinė asmenybė. Jis
Lietuvai nusipelnė tuo, kad po Livonijos ordino žlu-
gimo nustatė sieną tarp Lietuvos Didžiosios Kuni-
gaikštystės ir Kurliandijos. Žemę iš Lietuvos vals-
tybės jis gavo kaip dovaną būtent už tuos nuopelnus.
Tik dvarą statė ne jis, o jo sūnus Jonas Hlebavičius,
kuris jaunystėje lavinosi Šv. Romos (Vokietijos) im-
peratoriaus dvare, kurį laiką buvo Lenkijos karaliaus
ir Lietuvos Didžiojo kunigaikščio Žygimanto Augusto
dvariškis, 1580–1586 m. – LDK didysis išdininkas,
1586–1590 – Trakų vaivada. Jonas Hlebavičius buvo

katalikas, vėliau perėjo į evangelikų re-
formatų tikėjimą ir globojo kalvinų
spaustuvę Vilniuje bei turėjo ne vieną
dvarą pasienyje su Kurliandija, o gyve-
nimo pabaigoje vėl atsivertė į kataliky-
bę. 1826 m. dvaro savininkas buvo latvis
liuteronas Peteris Petrauskas, kuris, pa-
gerbdamas žmoną katalikę, Žeimelyje pa-
statė mūrinę bažnyčią, stovinčią ir šian-
dien. Paskutinis savininkas buvo Ana-
tolis Lyvenas. Kaip dar prisimena vietii-
niai žmonės, Glebavos dvaras buvo žymus savo pra-
mone – vandens ir vėjo malūnais, bravoru, pienine,
metalo liejykla ir kt. Kas atsitiko su dvarais užėjus
sovietams, priminti nereikia – jie buvo pasmerkti su-
nykti apgyvendinus juose kumečius, kurie nežinojo,
kaip elgtis su brangiais dalykais. Ko nesugriovė bom-
bos karo metu ir neišplėšė abiejų okupantų kareiviai
bei sovietų valdžia, sunaikino juose gyvenę žmonės
– kapojo ir krosnyse kūreno baldus, knygas, pa-
veikslus, dokumentus, – viską, kas degė.

Minėtoji Lietuvos pilių ir dvarų asociacija ban-
do šviesti Lietuvos visuomenę ir priminti, kad dva-
rai yra mūsų kultūros objektai ir juos reikia saugo-
ti. Asociacija vienija pilių ir dvarų savininkus, val-
dytojus bei kitus asmenis, besirūpinančius Lietuvos
pilių ir dvarų kultūros paveldo išsaugojimu. Veikloje
dalyvauja daugiau nei 100 asmenų. Tai 50-ies dvarų
ir pilių valdytojai ir savininkai. Kaip sakoma aso-
ciacijos nuostatuose, ji rūpinasi Lietuvos pilių ir dva-
rų paveldo, kultūros tradicijų saugojimu bei puose-
lėjimu, bendradarbiauja su valstybės institucijo-
mis dvarų atstatymo, saugojimo bei pritaikymo
klausimais, vykdo kultūrinį turizmą dvaruose, in-
formuoja visuomenę apie atgimstančių dvarų tra-
dicijas, jų tęstinumą ir siekia įrodyti, kad išsaugoti
ir atkurti Lietuvos dvarai gali būti ne tik kultūrą puo-
selėjantys, bet ir pelningai veikiantys turizmo ir kitų
ūkio šakų objektai. Asociacijos tikslas – ugdyti vi-
suomenės pagarbą paveldui.

Kaip sakoma asociacijos puslapyje, pirmosios
dvarvietės Lietuvoje pradėjo formotis kartu su
valstybe, o jau XIII a. antroje pusėje dvarai buvo ne
tik administraciniai, bet ir ūkiniai vienetai. Jie iš-
silaikydavo iš savo ūkinės veiklos. Dvaruose veikė
malūnai, pieninės, kalvės, nedidelės žemės ūkio
produkcijos perdirbimo įmonės. Pvz., Aštriosios Kirsnos dvare
(Lazdijų r.) anksčiau buvo malūnas, bravoras, sūrinė,
arklidės. Dabar – atgaivintas pieno ūkis, žirgynas.
Aukštosios Fredos dvaro (Kaunas) tvenkiniuose
buvo auginamos žuvys. Dabar – didelis ir gražus
botanikos sodas. Belvederio dvare (Jurbarko r.)
1922–1925 m. veikė žemės ūkio, pienininkystės
mokykla, nuo 1944 m. – pienininkystės techniku-
mas, o 1961 m. įsteigtas žemės ūkio techniku-
mas. Bikuškio dvarui (Utenos r.) priklausė daugiau
kaip 500 ha žemės, buvo auginami kviečiai, vei-
kė spirito gamykla, didelė kalvė. Į „Drauge”
neseniai minėtą Zyplių dvarą (Šakių r.) 1919 m.
iš Seinų buvo perkelta Kunigų seminarija, o vėliau
veikė Žemės ūkio mokykla; dabar veikia krašto
muziejus. O didžiulis, panašus, kad didžiausias
bent jau Šiaurės Lietuvoje, kuriame atkurta apie
30 pastatų, Pakruojo dvaras tarnauja kaip kultū-
ros ir pramogų centras, kur rodomos dvariškos
tradicijos ir nors savaitgaliui galima pasijusti
dvaro ponu.

Beje, Biržų dvare-pilyje, kuriame veikia krašto
muziejus „Sėla”, šiuo metu veikia tarptautinė
paroda „Pusbroliai Mikalojai (Rudasis ir Juodasis)
Radvilos – didingos kunigaikščių epochos pradžia”,
skirta Mikalojaus Radvilos Rudojo ir Mikalojaus
Radvilos Juodojo – Lietuvos Didžiosios Kuni-
gaikštystės valstybės vyrų, kariuomenės etmonų –
500-osioms gimimo metinėms. Tai tarptautinio
projekto „Kunigaikščių Radvilų keliais” (dalyvau-
ja ir Baltarusija bei Lenkija) vienas iš renginių.

Didžiulio Glebavos-Geručių (Pakruojo r.) dvaro bravoro vieno iš pastatų liekanos.

A. Škiudaitės nuotr.

RYTYS

Rytys – rytinis, iš rytų pučiantis vėjas. Puslapis „Rytys“ pristato JAV lietuvių naujienas iš rytų pakrantės valstijų.

Redaktorė Vaida Lowell • El. paštas: draugas.east.coast@gmail.com

Jauna kino režisierė kviečia susipažinti su jos kūryba

LORETA STEFFENS

Jauna režisierė Eglė Vertelytė yra panirusi į kūrybos procesą ir netrukus kino mylėtojams ketina pristatyti savo naujus kūrinius.

Dar pernai balandį Susivienijimo Lietuvių Amerikoje (SLA) salėje New Yorke įvyko filmo „UB Lama“ peržiūra, kurioje dalyvavo ir jo autorė režisierė Eglė Vertelytė. Kviečiame skaitytojus susipažinti su šia jauna režisierė bei jos darbais.

Debiutinis filmas sulaukė pasaulinės sėkmės

„UB Lama“ (2011 m. 52 min.), filmas jau dalyvavo 18-oje tarptautinių kino festivalių ir pelnė 6 tarptautinius apdovanojimus. Jo rodymo teises įsigijo daugiau nei 10 televizijų kanalų visame pasaulyje. Tai pirmasis jaunos lietuvių režisierės Eglės Vertelytės pilnametražis dokumentinis filmas.

Jis buvo nufilmuotas režisierėi metus gyvenant Mongolijoje. Prie filmo kūrimo prisidėjo tarptautinė filmavimo grupė: lietuviai, italai, britai, o taip pat – mongolų bei latvių kūrėjų komanda. Filmą pro-

New Yorko lietuviai turėjo progą dalyvauti „UB Lama“ filmo peržiūroje.

„UB Lama“ filmas gimė Mongolijoje.

E. Vertelytės asmeninio albumo nuotr.

dusavo tarptautinių festivalių laureatas Arūnas Matelis ir jo kūrybinė grupė „Nominum“ kartu su prodiuseriu Luku Trimoniu bei Didžiosios Britanijos studija „Wostok“.

Filmas – apie mongolų berniuką

„UB Lama“ pasakoja istoriją apie jurtoje prie Ulan Batoro gyvenantį išdykusį dvylikametį mongolų berniuką Galaa, ketinantį tapti budistų vienuoliu – lama. Šis berniukas kartu su mama Byambaa ir jaunesniu broliu Turuu gyvena pakrypusioje jurtoje Ulan Batoro pakraštyje. Galaa tėtis mirė prieš dvejus metus ir paliko savo šeimą visiškame skurde. Vaikas bando išgyventi ir padėti savo šeimai pardavinėdamas cigaretes turguje, tačiau jo mama nusprendžia, kad jis turėtų tapti budistų vienuoliu – lama. Patekimas į vienuolyną – vienintelis būdas Galaa išvengti skurdo ir įgyti išsilavinimą. Pamažu šia svajone užsikrečia ir pats berniukas. Jis pradeda lankytis viename iš pačių disciplinuotiausių Mongolijos vienuolynų Pethub ir bando į jį patekti. Tačiau, kad būtų priimtas, Galaa turi gauti atskirų vienuolyno lamų sutikimus ir palaiminimus bei daug mokytis. Nepaisant to, kad Galaa nori tapti vienuoliu, jis gana išdykęs ir „nelengvas“ vaikas. Taigi, Galaa laukia sunkus ir ilgas kelias, kad įvyk-

dytų visus reikalavimus šiam tikslui pasiekti ir tokiu būdu užtikrinti sau ir šeimai šviesesnę ateitį. Bežiūrint šį filmą, net nepastebi, kaip pradedi „sirgti“ už šį guvų vaiką ir jo svajones.

„UB Lama“ – kino kritikų akiratyje

„UB Lama“ sulaukė ir didžiulio kino kritikų dėmesio. Jų vertinimu, E. Vertelytės filmas yra „didelės ekspresijos dokumentinis filmas, kurio pagrindinis personažas – tarsi iš neorealizmo filmų. Filmą kalba ištikima ir artima tikrovei, bet jis jaudina taip, tarsi būtų išgalvota fiktyvi istorija“.

Jaunos režisierės biografija – solidi

Eglė Vertelytė (32 m.) gimė Šiauliuose, baigė istoriją Vilniaus universitete, tęsė studijas Europos kino kolegijoje Danijoje, kur sukūrė pirmuosius trumpo metražo filmus. Grįžusi į Lietuvą dirbo laidos „25 kadras“ režisierė Lietuvos televizijoje ir bendradarbiavo su kūrybine grupe „Nominum“, kūrė įvairius dokumentinio kino projektus. 2009–2010 metus Eglė praleido Mongolijoje. Vėliau ji baigė scenarijaus rašymo magistro studijas Nacionalinėje filmų ir televizijos mokykloje Didžiojoje Britanijoje. Šiuo metu Eglė kaip scenaristė ir scenarijų konsultantė dirba kompanijoje „iNSCRIPT“, kur su prodiuseriu Luku Trimoniu taip pat vysto savo būsimus projektus bei užsiiminėja kino edukacine veikla: dėsto universitete ir organizuoja dirbtuves scenaristams.

– Ar galėtumėte trumpai papasakoti, kaip kilo mintis sukurti „UB Lama“ filmą? Kaip susipažinote su Galaa? Ar palaikote ryšį su juo ir jo šeima?

– Dar 2008 metais mano vyras vyko į Mongoliją daryti tyrimo savo disertacijai, ir aš vykau kartu. Nors didelio darbų plano neturėjau, mintyse, žinoma, kirbėjo mintis apie filmo kūrimą. Labai greitai išsivažiavau į gyvenimą Ulan Batore. Pradėjau dėstyti universitete, savanoriauti nevyriausybinėse organizacijose ir viename budistų vienuolyne mokytis anglų kalbos mažus berniukus – būsimus budistų vienuolius. Ten ir sutikau Galaa ir jo mamą.

Jie atėjo į vienuolyną, norėdami, kad Galaa būtų priimtas ten gyventi ir taptų budistų vienuoliu – lama. Tačiau Galaa neatrodė turintis pašaukimą: jis buvo labai išdykęs, o jo pažymiai mokykloje buvo itin prasti. Pasidarė smalsu – kodėl šis berniukas išties nori tapti vienuoliu? Kaip vėliau paaiškėjo, tai buvo noras labiau vedamas finansinės būtinybės – jų šeima vertėsi itin sunkiai: gyveno Ulan Batoro pakraštyje, pakrypusioje jurtoje, su mažesniu broliuku, be tėčio, ir mama vos įstengė išlaikyti savo mažus berniukus.

Mongolijoje praleidau daugiau nei metus, bet po filmo premjeros ten apsilankyti nebuvo galimybių. Tačiau su šeima vis dar susisiekiame. Perdaviau Galaa ir jo šeimai filmą. O ir pats filmas buvo rodytas festivaliuose Ulan Batore. Neseniai Galaa mane su-

Režisierės Eglės Vertelytės (d.) filmo herojumi tapo berniukas Galaa, panoręs būti vienuoliu.

www.facebook.com/draugolaikrastis

sirado „Facebooke” – tai kartais susirašinėjame. Dabar jam jau 18 metų – vienuoliu netapo, dirba turguje ir padeda mamai išlaikyti šeimą. Mama sako, gal bandys jaunesnįjį sūnų Turuu siųsti į vienuolyną (režisierė šyposi – Red.).

– Pernai balandžio mėnesį įvyko filmo „UB Lama” peržiūra New Yorke. Kas buvo šios peržiūros organizatorius? Kokį įspūdį Jums pačiai paliko ši peržiūra? Ar daug lietuvių atvyko palaikyti savo tautietę ir pamatyti šį nepaprastą filmą?

– Peržiūra įvyko gana atsitiktinai, kaip tik buvau mėnesiui atvykusi į NY, kur dariau tyrimą savo naujam scenarijui apie Jurgį Mačiūną – „Liūdnas ir linksmas Jurgio gyvenimas”. Senosios lietuviškos dokumentikos peržiūroje atsitiktinai susipažinau su New Yorke gyvenančiu operatoriumi Mindaugu Blaudžiūnu. Tai jis man ir pasiūlė suorganizuoti filmo peržiūrą.

Nors peržiūrą sugalvojom organizuoti gana spontaniškai, o už lango pliaupė lietūs, susirinko pakankamai daug New Yorko lietuvių – o tokio šilto priėmimo, kokio sulaukiau, tikrai nesitikėjau.

– Ar tai buvo Jūsų pirmoji kelionė į JAV? Kokius pojūčius Jums sukėlė šis niekada nemiegantis miestas?

– Tai buvo mano pirmasis apsilankymas JAV, buvome su visa šeima, apsistojome Manhattane, o pakeliauti po šalį nebuvo galimybių – bet ir New Yorko įspūdžius „virškinu” iki šiol.

Prieš atvykstant mane draugė išpėjo – bus kultūrinis šokas, kaip buvo Mongolijoje. O aš tik nusijuokiau – „koks gi dar šokas, esu gyvenusi Londone, apkeliavus daugelį Vakarų Europos didmiesčių”. Bet mano pačios nuostabai – šokas buvo toks didelis, kad man fiziškai susisuko galva, o po trijų dienų viešnagės buvau apsisprendusi vykti namo. Praėjus dar trimis dienoms apsipratau, o po savaitės jau buvau visiškai išimylėjusi New Yorką. Ir ta meilė matyt buvo tokia stipri, kad iki šiol sapnuoju šį miestą ir tikrai žinau, kad dar grįšiu.

– Kokie tolimesni Jūsų planai?

– Šiuo metu intensyviai dirbu prie savo pirmojo vaidybinio filmo „Stebuklas”. Tai tragikomedija, kuri vyks ta Lietuvoje, mažame miestelyje 1992 metais ir pasakoja apie kiaulių fermos vedėją Ireną, kuri bando išgelbėti savo bankrutuojančią fermą, o jai į pagalbą ateina į kaimą grįžęs Amerikos lietuvis Bernardas, kurio tikslai galbūt ne tokie geranoriški, kaip atrodo iš pradžių.

Visi projekto vystymo darbai jau atlikti, scenarijus paruoštas, aktoriai atrinkti, projekto tobulinimui buvo gauta parama iš Europos Sąjungos Media programos ir Lietuvos kino centro. Dabar tik reikia gauti lėšų filmo gamybai ir filmuoti filmą. „Tik” – žinoma, tai bus labai nepaprasta.

– Kaip pavyko prikalbinti Amerikos lietuvių, Hollywoodo aktorių Vyto Ruginį atlikti vieną iš pagrindinių vaidmenų šiame filme?

– Vyto Ruginis filme atliks Bernardo, grįžtančio Amerikos lietuivio, vaidmenį. Manau, kad Vyto labai tinka šis vaidmuo – jo paties gyvenimo situacija šiek tiek panaši į personažo: abu gimė Amerikos lietuvių šeimoje, kalbėjo lietuviškai, tiek Vyto, tiek Bernardui šis filmas būtų grįžimas į tėvynę. Be to, Vyto Ruginis turi įgimtą žavesį ir humoro jausmą, kurio reikia šiam vaidmeniui. Vyto patiko filmo scenarijus, jo humoras, todėl įkalbinėti jo tikrai nereikėjo.

New Yorke režisierė Eglė Vertelytė sulaukė šilto žiūrovų priėmimo.

Arūno Tirkšliūno nuotr.

– Kodėl nutarėte vaidybinio filmo „Stebuklas” lėšoms rinkti išbandyti „crowdfunding” kampaniją?

– Žinoma, šio filmo biudžetas per didelis, kad jį būtų galima surinkti tik „crowd-funding” būdu (minios finan-

savimas – Red.). Tačiau „crowd-funding” – tai geras būdas prieiti prie būsimos auditorijos, tarp kurių yra ir Amerikos lietuviai, supažindinti juos su filmu. Manau, kad Amerikoje gyvenančius lietuvius šis filmas turėtų

sudominti dėl į Lietuvą grįžtančio Bernardo linijos, galbūt ši istorija galėtų tapti ir platforma, leidžiančia diskutuoti grįžimo į tėvynę patirties tema. Bet kartu man pasirodė, jog čia gyvenantys lietuviai turi geresnį humoro jausmą, puikiai supranta ironiją bei mėgsta paprastas ir aiškias istorijas. Jei aš neklydau, šis filmas turėtų jiems patikti.

– Kaip mūsų skaitytojai galėtų paremti Jūsų filmą „Stebuklas”?

– Mūsų didžiausias siekis – kad filmą pamatytų kuo daugiau žmonių. Šis tikslas bus pasiekiamas, jeigu kuo daugiau žmonių dalinsis informacija ir padės mums pranešti žinutę plačiajai Amerikos lietuvių visuomenei, kurią mums itin sudėtinga pasiekti iš nutolusios Lietuvos. Jeigu kiekvienas skaitytojas prisidėtų prie šio komunikacijos proceso, galėtume sukurti tinklą žmonių, su kuriais galėsime pasidalinti aktualia informacija apie filmą ir kurie galės dalyvauti jo kūrimo procese. Jau turime internetinį tinklalapį, kur galite skaityti atsinaujinančias naujienas apie „Stebuklą” – <http://www.inscript.lt/miracle/>.

– Ačiū Jums už malonų pokalbį!

Kaip minėjo režisierė, kviečiame visus apsilankyti www.inscript.lt/miracle/ interneto svetainėje ir susipažinti su „Stebuklu”, o mes seksime šio filmo kūrimo procesą ir nekantariai lauksime jo pasirodymo ne tik Lietuvoje, bet ir už Atlanto.

Stovyklos atidarymas

Dariaus Šulco nuotraukos

Balanos gadynė, arba šešių milijonų beieškant

DARIUS ŠULCAS

Liepos 25 – rugpjūčio 2 dienomis Vokietijoje, Hiutenfelde vyko vaikų vasaros stovykla, skirta lietuviams ir lietuvių kilmės vaikams, gyvenantiems ne Lietuvoje. Į stovyklą susirinko vaikai ne tik iš Vokietijos, bet ir iš kitų šalių, kai kurie iš mišrių šeimų. Kalbėti lietuviškai vieniems sekasi lengviau, kitiems sunkiau.

Stovyklos Hiutenfelde tema buvo lietuvių liaudies pasaka „Eglė žalčių karalienė”. Tai prizmė, per kurią žiūrint nutrupėjęs lietuviškasis pasaulis priartėja prie Tėvynės ir lietuvių kalbos ir stovykla tampa ne šiaip sau pramoga tėvams, vaikams ar stovyklos vadovams. Pirmąją dieną lietuviškai pakalbintas vaikutis sunkiai persijungdamas iš kalbos į kalbą dėsto, kad jis yra vokietis (matyt, iš mišrios šeimos) ir jam lengviau šiame pasaulyje prisitaikyti kalbant tėvo kalba, šiuo atveju – vokiečių. O išleistuvių vakarą į tą patį klausimą ramiu balsu atsako: aš –

lietuvis. Nors pirmąsias dvi dienas dar girdėjosi visiems suprantama nuostabi vokiečių kalba, trečią dieną mažučiai tautiečiai jau šurmuliavo mūsų gimtąją lietuvių kalba. Ir čia matai tą nenusakomai brangų ir didelį vadovų, savanorių, žmonių, kurie mielai dalinasi tuo, ką turi sukaupę geriausio, indėlį. Tikiu, kad šie mažučiai daigeliai, iš kurių išaugs solidūs žmonės, žinos apie Lietuvą tiek daug, kad ne vienas jų ne kartą užsuks į Lietuvą ir papildys savo turimas žinias. O galbūt ir nuveiks nenusakomus darbus Tėvynės labui.

Šioje vietoje nuodėmė būtų pamiršti visas kitas šeštadienines mokyklėles, taip pat ir Vasario 16-osios gimnaziją, visus entuziastus, išsibarsčiusius po platųjį pasaulį, Lietuvos užsienio reikalų ir Švietimo ministerijų, ambasadų paramą vykdomai veiklai. Senosios kartos lietuviškojo švietimo užsienyje veiklą, kuria dar ir šiandien galima žavėtis, iš kurios galima mokytis ir ją tyrinėti – ką ir daro kai kurie šviesuoliai.

Nukelta į 14 psl.

SKAUTYBĖS KELIAS

Redaktorė Aušra Jasaitytė Petry • 8830 Magnolia Court • Orland Park, IL 60462 • El. paštas: ausra67@sbcglobal.net

Laisvės žingsniai – Rakas 2015

Atkelta iš 1 psl.

Gera susyguotas orkestras

Sesė Aušra Jasaitytė-Petry, Rako stovyklos direktorė, prižiūrėjo, kad viskas stovykloje vyktų sklandžiai. Jei kas nors sugesdavo, visi kreipdavosi į sesę Aušrą, ir ji stebuklingai žinojo kaip pataisyti. Ji atmintinai mokėjo visas stovyklos taisykles, todėl jai reikėjo susitikti su atvažiuojančiais stovyklos inspektoriais. Išskylas koordinavo sesė Lidija Šoliūnienė, stovyklos registraciją tvarkė sesė Rita Rašymienė, naktinę sargybą pirmą savaitę atliko brolis Raimundas Cicėnas, o sesė Julija Deuschle buvo stovyklos slaugė – ji turėjo nemažai talkininkų – vienaip ar kitaip kelioms dienoms buvo atvažiavę sesės Onutė Savickienė, Alina Volodka-Davies, Dalytė Savickaitė ir brolis daktaras Andrius Kudirka, su savo šeima savaitgaliui stovyklavęs jaunų šeimų Varpelio pastovyklėje.

Vyriausias virtuvės šeimininkas buvo brolis Saulius Šoliūnas, jam noriai kas savaitę talkino net po 5 pagalbininkus. Pirmąją savaitę virtuvėje dirbo brolis Petras Remeikis, Mona Liubinskas, Gitana Variakojienė, Ingrida Ferrell ir Justina Saldytė, antroje savaitėje liko Ingrida ir Justina, išvažiavo Petras, Mona ir Gitana, o atvažiavo sesės Gilė Liubinskaitė-Montanez, Gailė Biskytė ir brolis Arūnas Navickas. Čia visuomet buvo ką veikti – padėti skusti bulves, plauti indus, prižiūrėti visos pastogės tvarką, kepti pyragus ir t. t. Virtuvėje girdėjosi malonus čirškėjimas, o iš virtuvės sklido nuostabūs kvapai.

Nuo Užgavėnių – iki Baltijos kelio

Sekmadienį visi jau buvo įsikūrę ir stovykla vyko pagal nustatytą dienotvarkę. Pirmoji bendra stovyklos tema buvo Baltijos kelio ir dainuojančios revoliucijos minėjimas. Visi skautai ir vadovai, sujungę rankas už stovyklos vartų – per Hawley gatvę iki ežero, atkūrė šių dienų mūsų Baltijos kelią. Diena baigėsi išpūdingomis šv. Mi-

Vėliavų nuleidimas Kernavėje. Rikiuotėje – jaunų šeimų pastovyklės stovyklautojai, vandens sargai ir geltonšlipsiai skautai. Karinos Cicėnienės nuotr.

Stovyklos štabas (iš k.): sesė Lidija Šoliūnienė, brolis Raimundas Cicėnas, stovyklos viršininkė sesė Žiba Kairytė-Lapp, sesė Taiyda Chiapetta, stovyklos direktorė sesė Aušra Jasaitytė-Petry, brolis Saulius Šoliūnas ir Laisvės Gynėjų pastovyklės viršininko pavaduotojas brolis Ričardas Chiapetta. Karinos Cicėnienės nuotr.

Šv. Mišios Rako koplytėlėje pagerbiant Sausio 13-osios aukas. Julijos Deuschle nuotr.

šiomis prie ežero, kurias atnašavo svečias kunigas Wayne Wheeler iš netolimo Ludington miestelio.

Toliau buvo švenčių diena, kada kiekviena pastovyklė atskirai minėjo įvairias lietuviškas šventes – Naujuosius metus, Užgavėnes, Vėlykas, Kūčias. Kiekvie

noje pastovyklėje vakarienei buvo gaminami Kūčių valgiai. Tą vakarą gavome ypatingą pakvietimą – Kernavės menėje dalyvauti Lietuvos kunigaikščio Kęstučio ir vaidilutės Birutės vestuvėse. Į vestuves atvyko svečiai iš tolimų kaimų, net iš mažo Registri kaimelio, nešini dovanomis ir sveikinimais naujavedžiams. Svečius puikiai priėmė šeimininkai (Aušros Vartų/Kernavės sesės). Krivių krivaitis (brolis Audrius Kirvelaitis iš Washington, DC) sujungė jauną porą prie laužo ir palinkėjo taikos ir daug žemių. Po to vyko iškilmingoji vakarienė, buvo dainuojama ir šokama, pasirodė nuostabūs akordeonas.

Buvo paminėta ir vargo mokykla bei uždrausoji lietuvių kalba, slaptieji knygnešiai. Vargio mokyklos vargus aiškino sesė Skirmantė, o brolis Andrius su savo policininkais, suradę šią mokyklą, neleido mokytojui lietuviškai mokyti, – mokytoja buvo suimta ir išvežta į kalėjimą. Dieną visos pastovyklės turėjo slapta vieną lietuvišką knygą perduoti tam tikram žmogui, kad jų nepagautų šnipai ar policininkai. Visos trys knygos iki vakaro buvo perduotos, ir knygnešiai sėkmingai atliko savo užduotį. Vakare vyko knygnešių žaidimas – skautai tamsoje turėjo surasti popierius (knygas) ir juos saugiai, kad niekas nepagautų (kiti skautai buvo policininkai), atnešti į Lituanicos pastogę.

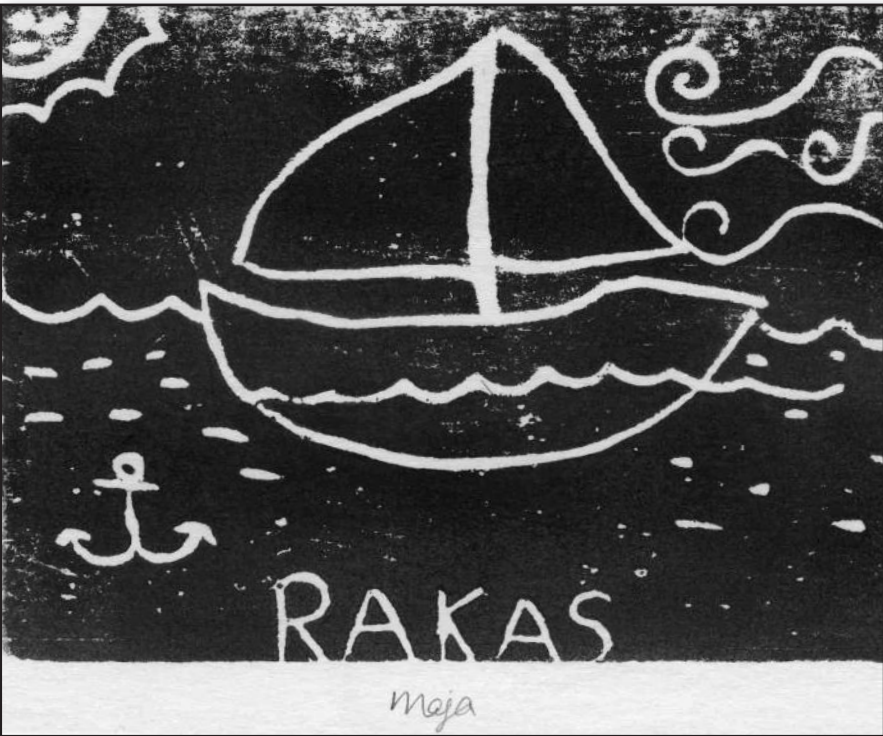
Šventėme Dariaus ir Girėno, oro skautų dieną bei partizanų ir prezidentų dienas. Viskam buvo pritaikyti žaidimai, naktinės programos. Buvo rodomas trumpas filmukas apie partizanus, papasakota apie sunkų jų gyvenimą. Stovykloje apsilankė ir Petras Šalčiūnas, Rako stovykloje skautavęs nuo mažens. Prieš dieną buvo miręs jo tėvelis, a.a. skautininkas Juozas Šalčiūnas. Brolis Petras atvažiavo į Rako sto-

Jaunieji – vaidilutė Birutė (Julija Bikulčiūtė, sėdi su vainikėliu) ir kunigaikštis Kęstutis (Vija Maurukaitė, su juoda skrybėle) su vestuvinininkais. Julijos Deuschle nuotr.

Žygiuojame Baltijos kely. Karinos Cicėnienės nuotr.

Atvirukas iš Rako 2015.

vyklą ne tik prisiminti brangų tėvelį, bet ir vesti iš anksto planuotas paskaitas ir ekskursijas. Brolis Petras vedė gamtos pamokas ir aprodė stovyklą jaunesniesiems skautams. Visiems labai patiko jo pašnekesiai. Pagerbiant jo tėvą, Miško brolių draugovės steigėją a.a. brolių Juozą Šalčiūną, antrąją savaitę buvo iki pusės stiebo nulaisotos vėliavos.

Skautaramoje – skautiškos pratybos

Skautaramoje dalyvavo 13 skilčių, kurios įvairiose stotyse turėjo atlikti užduotis. Po pusryčių skautai buvo suskirstyti skiltimis. Kiekviena skiltis turėjo pasirinkti vardą, padaryti savo gairelę ir sukurti bei išmokyti savo šūkį, kurį kiekvienoje stotyje reikėjo pasakyti. Skautai gavo taškų už kiekvieną teisingą atsakymą ir teisingai atliktą uždavinį. Laimėjo ta skiltis, kuri surinko daugiausiai taškų. Nugalėtoja tapo Drakonų skiltis. Stotys buvo šios: mazgai, pirmoji pagalba, kompasas, vėliavos (kaip teisingai sulankstyti Amerikos ir Lietuvos vėliavas), kimo žaidimas (kiek gali atsiminti), gamta,

Baltijos kelio pirmos savaitės viršininkės Larana Stropienė ir Karina Cicėnienė. K. Cicėnienės nuotr.

įstatatai, komunikacija (susikalbėjimas ir darbo atlikimas be žodžių), kelio ženklai, garso kimas (atpažinti stovyklos garsus), dainos (Gitana ir jos nuostabusis akordeonas), laužai (surasti malkų ir šakaliukų laužui; užkuriant laužą turi pradegti virvę) ir palapinė (kaip ją pastatyti). Stotis prižiūrėjo vyr: skautės, vyčiai ir vadovai. Atrodo, kad skautams labiausiai patiko pirmosios pagalbos, kimo žaidimų ir dainų stotys.

Bus daugiau

Skelbiamas konkursas dėl valstybės paramos išeivijos vaikams

Valstybinis studijų fondas (toliau – Fondas) informuoja, kad 2015 m. rugpjūčio 24 d. pradedamas valstybės paramos skyrimo išeivijos ir lietuvių kilmės užsieniečių vaikų, vaikaičių, provaikaičių studijoms Lietuvos aukštosiose mokyklose (toliau – Parama) konkursas (toliau – Paramos skyrimo konkursas).

Paramos skyrimo konkursas skelbiamas ir Parama teikiama vadovaujantis Valstybės paramos išeivijos ir lietuvių kilmės užsieniečių vaikų, vaikaičių, provaikaičių studijoms Lietuvos aukštosiose mokyklose skyrimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2012 m. balandžio 25 d. įsakymu Nr. V-734 ir Valstybinio studijų fondo direktoriaus 2012 m. gegužės 18 d. įsakymu Nr.V1-42 „Dėl Valstybinio studijų fondo direktoriaus 2010 m. sausio 6 d. įsakymo Nr. V1-2 ‘Dėl Paramos išeivijos ir lietuvių kilmės užsieniečių vaikams, vaikaičiams, provaikaičiams skyrimo nuostatų ir prašymo skirti paramą formos patvirtinimo’ pakeitimo”.

Išeivijos ir lietuvių kilmės užsieniečių vaikams, vaikaičiams, provaikaičiams gali būti skiriama dviejų rūšių parama: stipendija ir/ar socialinė išmoka.

Išeivijos ir lietuvių kilmės užsieniečių vaikai, vaikaičiai, provaikaičiai, studijuojantys Lietuvos aukštosiose mokyklose ir norintys gauti valstybės paramą, turi būti:

- 1. priimti į pirmosios pakopos, vientisąsias arba antrosios pakopos studijas Lietuvos aukštojoje mokykloje;
- 2. paskutinę sesiją išlaikę be akademinių skolų (šis punktas netaikomas pirmosios pakopos, vientisųjų arba antrosios pakopos studijų pirmojo semestro studentams ir studentams, pretenduojantiems gauti socialinę išmoką).

Parama neskiriama studentams, studijuojantiems tų šalių, iš kurių jie atvyko, kalbas.

Parama skiriama konkurso būdu, du kartus per metus pavasario ir rudens semestre.

Išeivijos ir lietuvių kilmės užsieniečių vaikai, vaikaičiai, provaikaičiai, studijuojantys Lietuvos aukštosiose mokyklose ir norintys gauti valstybės

paramą 2015 m. rudens semestre, nuo 2015 m. rugpjūčio 24 d. iki 2015 m. rugsėjo 30 d. privalo:

1. užsiregistruoti Fondo interneto tinklalapyje ir elektroniniu būdu užpildyti nustatytos formos paraišką. Paraiškos paramai gauti yra teikiamos elektroniniu būdu fondo interneto tinklalapyje autorizuojantis per elektroninę bankininkystę arba elektroninio parašo sistemas;

2. studentas, kuris dėl Paramos kreipiasi pirmą kartą, paraiškoje pažymi, kad yra išeivijos ar lietuvių kilmės užsieniečio vaikas, vaikaitis, provaikaitis, ir iki paraiškų teikimo termino pabaigos privalo pateikti užsienio lietuvio ar išeivio statusą patvirtinančius dokumentus, arba teisės aktų nustatyta tvarka patvirtintas jų kopijas:

a) lietuvių kilmės užsieniečių vaikai, vaikaičiai, provaikaičiai turi pateikti krašto lietuvių bendruomenės arba kitos institucijos išduotą lietuvių kilmę patvirtinantį dokumentą arba teisės aktų nustatyta tvarka patvirtintą jo kopiją;

b) išeivijos vaikai, vaikaičiai, provaikaičiai turi pateikti dokumentus, patvirtinančius, kad jie ne mažiau kaip 3 metus yra gyvenę užsienyje, o atvykę į Lietuvos Respubliką pradėjo mokytis ne žemesnėje nei aštunta klasėje.

3. Studentas, norintis gauti socialinę išmoką, paraiškoje pažymi socialinių kriterijų, pagal kurį pretenduoja gauti socialinę išmoką, ir iki paraiškų teikimo termino pabaigos privalo pateikti Fondui socialinę padėtį patvirtinančius dokumentus (šeimos narių skaičių patvirtinančius dokumentus, mirties liudijimus ir pan.) arba teisės aktų nustatyta tvarka patvirtintas jų kopijas, išskyrus atvejus, kai Fondas nurodo, kad dokumentų pateikti nereikia.

Išeivio ar užsienio lietuvio statusą patvirtinančius dokumentus ir socialinę padėtį patvirtinančius dokumentus studentas turi išsiųsti registruotu paštu arba atnešti į Fondą.

Daugiau informacijos apie Paramos suteikimo sąlygas ir tvarką teikiama telefonu (8 5) 2639158 bei Fondo interneto tinklalapyje www.vsf.lt.

URM Užsienio lietuvių departamento info

Remkime Draugo fondą

Nuo 1992 metų Draugo fondas padeda išlaikyti mūsų lietuvišką, katalikišką „Draugo“ laikraštį.

Prisiminkite Draugo fondą savo testamente. Keletas stambesnių palikimų užtikrins „Draugo“ laikraščio gyvavimą daugelį metų!

Draugo fondas
4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629 • tel: 773-585-9500

www.draugofondas.org

ATLANTIC Express Corp.

SIUNTINIAI
LIETUVA, LATVIJA, ESTIJA, LENKIJA, UKRAINA, RUMUNIJA

Siuntinių paėmimas iš namų:
630-774-2136

Asmeninių siuntų tel.:
708-907-3000

SIUNTINIŲ PRIĖMIMO VIETOS

NAUJA Granitex 704 N. Larch Ave. Elmhurst, IL 60126 Tel: 630-888-1838

NAUJA Biomed 360 Townline Rd. Mundelein, IL 60060 Tel: 847-566-6676

NAUJA Biomed 2 4548 N. Harlem Ave. Harwood Heights, IL 60706 Tel: 773-656-2430

NAUJA Galos Caves 6501 W. Irving Park Rd. Chicago, IL 60634 Tel: 773-283-7701

NAUJA Extreme Exteriors 3740 N. 25th Ave. Suite D Schiller Park, IL 60176 Tel: 847-671-1155

NAUJA Excel Insurance 5150 W. Belmont Ave #4, Chicago, IL 60641 Tel: 773-777-4700

Atlantic Express Chicago 2719 W. 71 St., Chicago, IL 60629 Tel: 773-434-7919

Siūlome automobilių gabenimą į visas pasaulio šalis, automobilių pirkimą iš visų JAV aukcionų, asmens turto perkraustymą **1-708-599-9680**

Centrinio ofiso adresas.:
8801 S. 78TH AVE, BRIDGEVIEW, IL 60455

Smilga 2819 83rd St. Darien, IL 60561 Tel: 630-427-0929

Lithuanian Plaza 9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465 Tel: 708-599-9866

Kunigalkščių Uželga 6312 S. Harlem Ave, Summit, IL 60501 Tel: 708-594-5622

Rūta 6551 South Cass Ave., Westmont, IL 60559 Tel: 630-964-7882

Always With Flowers 1138 B S. State St., Lemont, IL 60439 Tel: 630-257-0339

Eurus Deli 22 W. 535 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137 Tel: 630-469-4290

Wonders of Nature 714 S. Buffalo Grove Rd., Buffalo Grove, IL 60089 Tel: 847-793-1000

Parengė Vitalius Zaikauskas

LIETUVA IR PASAULIS

Prezidentės iniciatyvos Seimo rudenii

Vilnius (Prezidentūros info) – Lietuvos Respublikos prezidentė Dalia Grybauskaitė siūlo į Seimo rudens sesijos darbų programą įrašyti šešių rengiamų įstatymų pakeitimų ir papildymų projektus bei devynias anksčiau inicijuotas įstatymines iniciatyvas.

Teisinei sistemai tobulinti Prezidentė teikia Baudžiamojo kodekso pataisą, numatančią galimybę taikyti baudžiamąją atsakomybę už sukčiavimą, turto pasisavinimą ir turto iššvaistymą, neatsižvelgiant į jas padariusių asmenų pilietybę ir gyvenamąją vietą, taip pat į vietą, kurioje padarytas nusikaltimas.

Atsakomybės ir atsparumo korupcijai siekiama Advokatūros įstatymo, Antstolių įstatymo ir Notariato įstatymo straipsnių pakeitimo ir papildymo projektais, kurių tikslas – užtikrinti, kad advokatūroje, notariate ir antstolių sistemoje dirbtų tik nepriekaištingos reputacijos ir sąžiningi asmenys.

Prezidentės rengiami pasiūlymai dėl neįgalumo nustatymo užkirs kelią korumpuotiems ir subjektyviems sprendimams skiriant netekto darbingumo išmokas ir padidins medikų

atsakomybės reikalavimus.

Viena svarbiausių Prezidentės įstatyminių iniciatyvų – kokybiškų sveikatos priežiūros paslaugų užtikrinimas. Siūloma įtvirtinti konkretų terminą, per kurį būtų privalu suteikti gydymo paslaugą žmonėms.

Mažiau abejingumo turėtų likti ir švietimo įstaigų aplinkoje, kad vaikai joje nesusidurtų su patyčiomis ir smurtu.

Seimo politinės valios tebelaukia dar devynios anksčiau Prezidentės teiktų įstatymų iniciatyvos. Tarp jų – Šeimynų įstatymo, Išmokų vaikams įstatymo, Socialinių paslaugų įstatymo ir Civilinio proceso kodekso pataisos, kurios leistų paspartinti vaikų globos problemų sprendimus. Artėjant naujiems parlamento rinkimams didelį aktualumą įgauna Seimo rinkimų ir Savivaldybių tarybų rinkimų įstatymų pataisos, kurios užtikrintų didesnę rinkimų skaidrumą.

Seimui taip pat yra anksčiau pateiktos Pilietybės įstatymo, Valstybės tarnybos įstatymo, Įmonių bankroto įstatymo pataisos bei grąžintos Visuomenės informavimo įstatymo pataisos su pasiūlymais.

Kariuomenė pasirengusi šauktiniams

Vilnius (Kam.lt) – Pasirengimą priimti šauktinius Klaipėdoje įvertinęs krašto apsaugos ministras Juozas Olekas sako, kad pasiruošimas vyksta sklandžiai, o didžiausias iššūkis teks instruktoriams.

„Padarytas didelis darbas – atnaujintos gyvenamosios patalpos, mokomoji bazė, kariams bus sudarytos normalios tarnybos sąlygos“, – sakė ministras po apsilankymo Lietuvos didžiojo kunigaikščio Butigeidžio dragūnų batalione.

Šiame batalione kitą savaitę devynių mėnesių tarnybą pradės 495 jaunuoliai. Visi jie į kariuomenę eina savanoriškai. Atnaujinus šauktinių kvietimą, šiemet tarnybą Lietuvos kariuomenėje pradės 3 tūkst. karo prie-

Krašto apsaugos ministras J. Oleka vertina pasirengimą šauktiniams Klaipėdoje. KAM nuotr.

volininkų.

Pasak J. Oleko, šiemet į tarnybą neturėtų būti kviečiamas nė vienas jaunuolis prieš jo valią.

Šauktiniai grąžinti, siekiant užpildyti kariuomenės dalinius ir parengti rezervą.

Savižudybių mažėja, bet visvien per daug

Vilnius (Sveikatos apsaugos ministerijos info) – Savižudybių Lietuvoje palaipsniui mažėja. Jei 2000–2003 per metus nusižudydavo apie 1 600 žmonių, tai 2014 m. savo valia iš gyvenimo pasitraukė 930 žmonių. Tokius duomenis sveikatos apsaugos ministrė Rimantė Šalaševičiūtė pateikė susitikime su Nevyriausybinių organizacijų ir ekspertų koalicijos „Psichikos sveikata 2020“ atstovais. Pasitarime aptarta Psichikos sveikatos strategijos ir savižudybių prevencijos veiksmų plano rengimo eiga, bendradarbiavimo su nevyriausybinių organizacijomis stiprinimo klausimai.

Per pastaruosius 11 metų savižudybių dažnis Lietuvoje sumažėjo 40 proc. – tai vienas iš didžiausių sumažėjimų Europoje. Tačiau, pasak ministrės R. Šalaševičiūtės, savižudybių skaičius vis dar išlieka labai aukštas.

Savižudybę sąlygojantys veiksniai yra labai įvairūs – socialiniai ekono-

miniai, asmeninio gyvenimo dramų, skyrybos, smurtas šeimoje, patyčios, agresyvumas, netolerantiškumas, abejingumas, besaikis alkoholio vartojimas ir pan.

Todėl, pasak ministrės, labai svarbu, kad į prevencinių priemonių įgyvendinimą įsitrauktų ne tik sveikatos priežiūros institucijos, bet ir Socialinės apsaugos ir darbo, Švietimo ir mokslo ministerijos.

Siekiant savižudybių prevenciją padaryti kuo efektyvesne bei pradėti tam būtina tarpinstitucinį bendradarbiavimą, dabartinė Sveikatos apsaugos ministerijos vadovybė rado galimybę finansuoti Savižudybių prevencijos biurą, kuris veiklą pradėjo nuo 2015 m. pradžios. Pagrindinės šio biuro veiklos kryptys yra rinkti ir analizuoti informaciją, susijusią su savižudybių statistika, prevencija bei postvencija Lietuvos ir tarptautiniu mastu bei realiai bendradarbiauti su kitomis institucijomis ir žinybomis.

A. Merkel prieš Graikijos skolų nurašymą

Berlynas (ELTA) – Vokietijos kanclerė Angela Merkel pasisakė prieš planus nurašyti Graikijos skolas, tačiau neatmetė šios šalies skolų naštos palengvinimo galimybes.

Pasak A. Merkel, Atėnai gali tik tikėtis, kad bus pratęstas skolos grąžinimo terminas ir sumažintos palūkanos. Kartu Vokietijos kanclerė, skeptiškai vertinanti finansinės paramos teikimą Graikijai, išsakė viltį, kad šalis sugebės įveikti skolų krizę. Tuo tikslu šalies vyriausybė turi įvykdyti visus susitarimo, pasiekto su tarptautiniais kreditoriais, punktus, pastebėjo kanclerė. Be to, A. Merkel nu-

rodė, kad Tarptautinis valiutos fondas (TVF) prisijungs prie kreditavimo programos šių metų spalį.

TVF vadovė Christine Lagarde pareiškė, kad Fondas pritaria ES planams skirti finansinę paramą Graikijai, tačiau pabrėžė, kad šalies skola turi būti restruktūrizuota. Pasak K. Lagarde, Atėnai nepajėgūs savarankiškai padengti išsiskolinimo.

Rugpjūčio 14 d. euro grupė pritarė paramos Graikijai programai. Tikimasi, kad iki 86 milijardų eurų parama Atėnams bus skirta per šešerius metus. Pirmoji pagalbos dalis gali būti pervesta rugpjūčio 20 d.

Migrantų anplūdis nesilpnėja

Ženeva (BNS) – Beveik 21 tūkst. pabėgėlių ir migrantų atvyko į krizės kreciamą Graikiją praeitą savaitę, o šis skaičius sudaro beveik pusę visų 2014 metais tą šalį pasiekusių atvykėlių, pranešė Jungtinės Tautos.

„Atvykėlių srautas pastarosiomis savaitėmis nuolat didėjo“, – sakė JT pabėgėlių reikalų agentūros UNHCR atstovas William Spindler. Pasak jo, nuo sausio į Graikiją atvyko jau per 160 tūkst. migrantų.

Šiemet iki rugpjūčio 14 d. Graikijos salas Egėjo jūra iš Turkijos pasiekė

158 456 pabėgėliai ir migrantai, o dar 1 716 į šalį pateko per sausumos sieną, informavo JT pabėgėlių reikalų agentūra.

Vien per praėjusį mėnesį į Graikiją atvyko 50 242 migrantai – šis skaičius viršija skaičių migrantų, atvykusių į šalį per visus 2014 metus, sakė W. Spindler.

Daugiau nei aštuoni iš 10-ies yra pabėgėliai iš Sirijos, bėgantys nuo šalyje vykstančio pilietinio karo, afganai sudaro 14 procentų, o irakiečiai – 3 procentus pabėgėlių srauto.

Lenkija sieks sukurti partnerių bloką

Varšuva (Faktai.lt) – Lenkija turi būti svarbi teritorija NATO gynybos sistemoje, o karinės intervencijos šioje šalyje kaina turi būti pakankamai didelė, kad atgrasytų potencialius priešininkus, pareiškė naujojo Lenkijos prezidento Andrzej Duda vyriausiasis patarėjas užsienio reikalams.

Patarėjas Krzysztof Szczerski sakė: „Prezidentas Andrzej Duda nori stiprinti bendradarbiavimą su Višegrado grupe. Jis taip pat nori siekti platesnio Vidurio Europos supratimo. Šios iniciatyvos nėra viena kitai prieštaraujančios.“

K. Szczerski taip komentavo Pre-

zidento planus sukurti partnerių bloką, kuris driektųsi nuo Baltijos iki Adrijos jūros. A. Duda dienraščiui „Financial Times“ sakė, kad NATO neturėtų laikyti Lenkijos „buferine zona“.

Siūloma Vidurio Europos bendrija būtų pagrįsta dviem pagrindiniais principais: saugumu ir ekonominiu bendradarbiavimu. Artėjantis dalies NATO valstybių viršūnių susitikimas Rumunijoje turėtų padėti suformuluoti bendrą poziciją dėl šio regiono saugumo, pasikeitus geopolitinei padėčiai Europos rytuose, aiškino K. Szczerski.

Policija: sprogimai Bankoke yra susiję

EPA–ELTA nuotr.

Bankokas (ELTA) – Du sprogimai Tailando sostinėje, nugriaudėję pirmadienį ir antradienį, yra susiję, pareiškė šalies policijos vadovas Somyot Pumpanmuang.

Pirmasis sproginimas nugriaudėjo pirmadienio vakarą ir pareikalavo 20 žmonių gyvybių, dar 125 buvo sužeisti. Antrasis išpuolis buvo surengtas antradienį – nežinomas, paleidęs sprogstamąjį įtaisą į žmonių grupę, nepataikė, ir užtaisais įkrito į vandenį. Nuo sproginimo susidarė maždaug 10 metrų aukščio vandens stulpas. Per incidentą niekas nenukentėjo.

Karalystės policijos vadovas taip pat parodė žurnalistams nuotraukas,

kuriose matyti vyras geltonais marškinėliais su baltu paketu rankoje. Stėbėjimo kameros jį užfiksavo pirmadienį. Pasak policijos, prieš sprogimą vyras užsuko į Eravano šventyklos teritoriją ir paliko sprogstamąjį įtaisą po suoliuku. „Mes neatmetame jokių versijų dėl piktadarių motyvų“, – pažymėjo pareigūnas.

Policijos atstovai taip pat pranešė iešką antivyriausybinių grupės „Facebook“ socialiniame tinkle narių, kurie anksčiau parašė tokį išpėjimą: „Būkite atsargūs nuo rugpjūčio 14-osios iki 18-osios“. Anot pareigūnų, šio pranešimo autorius slapstosi Tailando šiaurėje.

VERSLO NAUJIENOS

Autoritetas negaili gerų žodžių Vilniui

Buves „Skype“ Talino biuro vadovas, įkūręs startuolį, padedantį kitiems startuoliams rasti geriausią vietą savo verslui vystyti, pastebį, kad tarp Europos miestų tinkamumu plėtoti jaunąjį verslą itin išsiskiria Vilnius.

Sten Tamkivi Estiją pasaulyje išgarsinusioje „Skype“ bendrovėje pradirbo aštuonerius metus. Pradėjusi nuo biuro Taline įmonė išplito po visą pasaulį. Kartu teko kraustytis į kitas šalis ir S. Tamkivi. Jis gyveno Londone, Singapūre ir galiausiai JAV. Palikęs ‘Skype’ nusprendė įgytą patirtį pritaikyti kuriant naują startuolį.

„Darbe nuolat turėjome galvoti, kur turėtume įdarbinti naujus žmones, ar turėtume atidaryti naują biurą, ar pritraukti daugiau žmonių kraustytis į Taliną, ar keltis į Londoną. Pačiam teko kraustytis į Londoną, Singapūrą, o vėliau – į JAV. Kol vyko kraustymaisi, supratau, kiek bėdų kelia tokie dalykai kaip viza, reguliavimo sistema, nuomos paieška, mokyklos vaikams reikalai. Kai palikau „Skype“, supratau, kad ta patirtis ir įgūdžiai, kuriuos sukaupiau, gali būti panaudoti“, – kalbėjo S. Tamkivi.

Įkūręs startuolį „Teleport“ vyras su komanda sukūrė programinę įrangą, padedančią startuoliams ir informacinių technologijų įmonėms atsirinkti, kurie miestai jiems būtų idealiausi dirbti ir gyventi, plėsti savo veiklą. Vėliau S. Tamkivi mastė sukurti platformą, kuri leistų palyginti gyvenimo ir darbo sąlygas ir kitų sektorių verslams. Kovo mėnesį gyvenimą pradėjusi programėlė leidžia palyginti 110 miestų. Jų tinkamumas atskiroms ar komandoms poreikiams įvertinamas atsižvelgiant į 130 skirtingų kriterijų: nuo nuomos galimybių, verslo vystymo patogumo, darbo vietų skaičiaus iki miesto taršos, švietimo įstaigų ir sveikatos apsaugos kokybės. Pagal vartotojo pasirinktus, jam svarbius kriterijus atrenkami miestai, kuriuose jam naudingiausia ir geriausia būtų vystyti savo veiklą.

„Bendraudami su vartotojais pastebėjome, kad jokių ‘top’ miestų sąrašų negali būti. Kiekvienas žmogus yra individualus ir turi savo sąrašus. Viskas priklauso nuo to, koks esi – ar ieškai naujo darbo, ar turi šeimą, sveikatos problemų. Algoritmiškai galima paimti kiekvieno žmogaus išskirtinius poreikius ir kiekvieno žmogaus rezultatas skirtingas“, – kalbėjo estas.

„Teleport“ startuolio kūrėjas neatkleidžia, kiek nuo kovo mėnesio startuolių atstovų pasinaudojo minėta programėle, tačiau pastebėjo, kad Vilnius dažnai pasirodo vartotojams tarp 10 pasiūlomų miestų kurtis. Startuolio duomenimis, į tinkamiausių vartotojų dešimtuką Lietuvos sostinė patenka 20,3 proc. vartotojų sąrašų. Vilnius, pagal turimus „Teleport“ duomenis, pa-

Sten Tamkivi žavisi Vilniaus galimybėmis. estonianworld.com nuotr.

trauklus jauno verslo kūrėjams dėl laisvos verslo aplinkos, apgyvendinimo galimybių, gyvenimo išlaidų, sveikatos apsaugos, aplinkosaugos, mokesčių sistemos, prieigos prie interneto.

Pasiteiravus, kaip planuojama sukurti startuoliu uždirbti pinigų, estas teigė šiuo metu išbandantis du variantus. „Visų pirma bandome pasiūlyti paslaugą, kad žmogus, radęs jam tinkamą miestą, būtų suvestas su tos šalies profesionalais, kurie padėtų įsikurti, susitvarkyti dokumentus, – atviravo pašnekovas. Kitas būdas – sulaukiame daug dėmesio ir iš pačių miestų. Helsinkis ir Talinas jau tapo mūsų partneriais ir jų interesas yra labiau būti matomiems mūsų platformoje”.

Lietuva ir Vilnius į patrauklių startuoliams šalių ir miestų sąrašus patenka nuolat. Paskutinis toks pavyzdys – „Forbes“ žurnale išspausdintas penkių Europos miestų sąrašas, kuriuose aktyviai kuriasi startuoliai. Be Lietuvos šiame straipsnyje taip pat buvo paminėti Eindhovenas (Olandija), Budapeštas (Vengrija), Talinas (Estija) ir Lisabona (Portugalija). Pagal IMD (World Competitiveness Ranking) pasaulio valstybių konkurencingumo tyrimą matoma, kad Lietuvoje situacija su startuoliais gerėja: pagal žmonių verslumo indeksą Lietuva yra pirma. Dar visai neseniai pirmavo Izraelis. Pagal rizikos kapitalo prieinamumo rodiklį šiame tyrime Lietuvai tenka 11 (anksčiau 24) vieta. Pagal verslo vykdymo paprastumą Lietuvai tenka 17 vieta, nors prieš metus buvo tik 32 vietoje. Jau kelerius metus organizuojami tarptautiniai projektai, per kuriuos užmegzti ryšiai su investuotojais iš Londono, Tel Avivo, Berlyno, Silicio slėnio. Lietuva išsikovojo vietą startuolių ekosistemų žemėlapyje šalia Vokietijos, Didžiosios Britanijos, Suomijos.

„Investuok Lietuvoje”

Euro ir kitų valiutų santykiai (2015 metų rugpjūčio 18 d.)

- 1 USD (JAV doleris) – 0,90 EUR
- 1 AUD (Australijos doleris) – 0,66 EUR
- 1 CAD (Kanados doleris) – 0,68 EUR
- 1 GBP (Didžiosios Britanijos svaras sterlingų) – 1,41 EUR
- 1 NZD (Naujosios Zelandijos doleris) – 0,59 EUR

Rusijos rinka užsidarė – atsidarys dar didesnė

Kinijos ekspertai rugpjūčio 18 dieną pradėjo dviejų savaitių trukmės vizitą Lietuvoje, kurio metu vertins šalyje užaugintų galvijų eksporto į Kiniją galimybes. Kinijos inspektoriai lankysis keliuose galvijų ūkiuose, susipažins su ūkinių gyvūnų laikymo sąlygomis, šėrimo, gydymo ir kitais procesais, įvertins Klaipėdos jūrų uosto ir Klaipėdos regione esančio galvijų karantino centro pasiruošimą ir technines galimybes galvijų eksportui, pranešė Valskybinė maisto ir veterinarijos tarnyba.

„Esu tikras, kad vizito metu surinkta informacija turės lemiamos reikšmės priimant teigiamus sprendi-

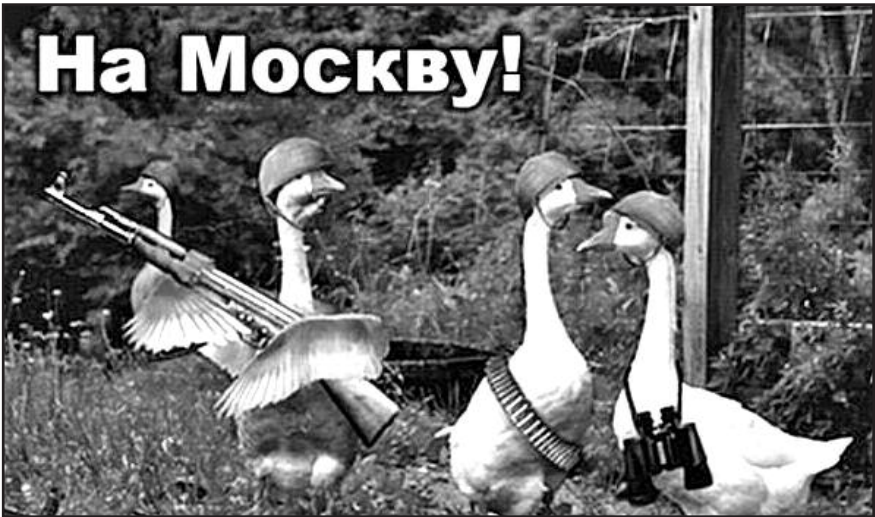
mus ir jau neužilgo mūsų ūkininkai ir pieno perdirbėjai galės pradėti gyvūnų galvijų ir pieno produktų eksporto rinkų Kinijoje paieškas”, – pranešime sakė Veterinarijos tarnybos vadovas Jonas Milius.

Anot jo, rugsėjo pradžioje taip pat turėtų įvykti antrasis Kinijos ekspertų vizitas dėl pieno produktų eksporto.

Šiais metais susitarimai dėl kiaušienos ir jautienos eksporto pasiekti su Juodkalnija ir Hongkongu, dėl jautienos – su Bosnija ir Hercegovina bei Tunisu, dėl pieno produktų – su Čile ir Argentina, dėl žuvininkystės produktų – su Brazilija.

BNS

Rusijos karas su žąsimis

Žąsys išsiruošė į Maskvą. Kova su užsienietiškais maisto produktais tapo komiško. „Facebook“ nuotr.

Rusija imasi drastiškų priemonių naikindama vakarietišką produkciją. Dėl trijų žąsų naikinimo pasitelkiama daug liudininkų, produkcija pradėti naikinti pasitelkiant neadekvačias priemones. Naikinti imtasi ne tik turistų iš vakarų atsivežtus produktus, bet ir gyvulus ančiukus. Tokias priemones smerkia ir patys rusai.

Rusijos veterinarijos ir augalininkystės tarnyba skelbia, kad nuo rugpjūčio 6-osios, kai į Rusiją patenkantys vakarietiški produktai naikinami, likviduota 550 tonų augalinės kilmės maisto produktų. Taip pat sunaikinta 321 tona gyvūninės kilmės gaminių, iš jų sunaikintos 47 tonos, įskaitant ir pusę tonos, aptiktos rankiniuose bagažuose. Viena pirmųjų buvo sunaikinta 10 tonų sūrio siunta, Rusiją pasiekusi iš Ukrainos, nors kilmės šalis ir nebuvo nustatyta. Rusijos komunistų frakcijos deputatai pateikė įstatymo pataisas, pagal kurias į šalį patekę vakarietiški maisto produktai, būtų konfiskuojami, bet ne naikinami. Produktai būtų gabenami į Donbaso regioną Ukrainos rytuose. Apklausia parodė, kad pusė Rusijos gy-

ventojų nepritaria sprendimui naikinti maisto gaminius. Į klausimą, kur geriausia juos padėti, apklausos dalyviai atsakė, kad maistą derėtų perduoti vaikų namams, ligoninėms ir benamių prieglaudoms. Vos paskelbus draudimą patys rusai iš jo šaipėsi. Paskelbtas vaizdo įrašas, kuriame užfiksuota, su koku patosu Tarastane naikinamos trys žąsys.

Žąsys gabenamos į specialią teritoriją, o ten jas traiško vikšrinis, kurį vien užsivesti atsieina kone brangiau nei naikinamų žąsų kaina. Visą naikinimo procedūrą akylai sekė trys liudininkai, vienas jų apie sankcijas Vakarams liudija apsilvilkęs marškinėlius anglakalbiu užrašu „just do it”. Vėliau pareigūnai gavo pylos iš veterinarijos tarnybos, neva mėsa turėjo būti deginama, o ne traiškoma vikšrais. Regis, naikinti maistą nepakanka, imtasi ir gyvūnų paukščių naikinimo. Rusijos ir Ukrainos pasienyje buvo sunaikinta 50 gyvūnų ančiukų. Situacija nežmoniška ir ribas peržengiančia pavadino Maskvos gyvūnų apsaugos tarnybos prezidentas.

„Info TV”

Vilkai neramina žemdirbius

Praeitą savaitę į Aplinkos apsaugos agentūrą kreipėsi Vilkaviškio rajono valdžia, prašydama leisti rajone sumedžioti septynis vilkus. Iki rugpjūčio 6 dienos iš įvairių seniūnijų rajono savivaldybės Žemės ūkio skyrius gavo 14 rajono gyventojų prašymus dėl vilkų papjautų gyvulių. Ūkininkai prašo kompensuoti nuostolius dėl prarastų 6 veršelių ir 13 avių.

Tai toli gražu ne visi šių žvėrių padaryti nuostoliai. Dalis gyventojų, nukentėjusių nuo vilkų, savo prašymų seniūnijoms nepateikė, nes gyvuliai buvo neregistruoti.

Aplinkos apsaugos agentūra tokių prašymų yra gavusi ir iš kitų Lietuvos savivaldybių. Anykščiuose agentūra jau davė leidimą sumedžioti 4 vilkus, kitos savivaldybės savo eilės dar laukia.

„Mūsų ūkio” info

JAV lietuvių patriotinių srovių suartėjimas 1940.06.15–10.15: Lietuvai gelbėti tarybos įkūrimas (4)

6. LGT galutinis susiformavimas. Vizitas pas JAV prezidentą F. D. Roosevelt

JAV lietuvių atstovų delegacijos pas prezidentą F. D. Roosevelt siuntimo idėja buvo iškelta birželio 28 d ALRKF Valdybos susirinkime Wilkes-Barre. Sumanymą patvirtino ALRKF Tarybos suvažiavimas rugpjūčio 9 d. Pittsburghe, o taip pat bendrame pasitarime su tautininkų atstovais⁷⁵. Tokio vizito tikslas – ne tik padėkoti JAV valdžiai už Lietuvos okupacijos nepripažinimą ir pasmerkimą, bet ir išgauti pažadą, jog JAV ir toliau remis Lietuvos nepriklausomybę. Be to, vizitas į Baltuosius rūmus turėjo labiau sutelkti patriotines JAV lietuvių sroves bei gauti JAV valdžios pritarimą LGT veikimui ir tuo pačiu pakelti LGT autoritetą išeivijos tarpe. Pasiruošimas vizitui nevyko taip sklandžiai, kaip to norėjosi visoms suinteresuotoms jėgoms, nes vizitas buvo glaudžiai siejamas su LGT nariais. Todėl neatsitiktinai buvo keliamas klausimas, kad delegaciją reikėtų sudaryti ne iš LGT narių, o iš svarbiausių JAV lietuvių organizacijų atstovų⁷⁶. Tuo reikalu rugpjūčio 31 d. L. Šimutis tarėsi su P. Grigaičiu ir M. Vaidyla. Visų nuomonės sutapo – delegacijos siuntimu turi rūpintis LGT⁷⁷.

Rugsėjo 4 d. L. Šimutis ir kiti LGT nariai bei SLA ir LRKSA vadovai gavo P. Žadeikio laišką, kuriame nurodoma, jog yra tikimybė, kad lietuvių delegacija tarp rugsėjo 11–14 dienos gali būti priimta Baltuosiuose rūmuose. Jis prašė jį informuoti apie delegacijos sudėtį iki rugsėjo 7 dienos. Pasiuntinys rekomendavo delegaciją sudaryti iš 5–6 dalyvių (po vieną nuo kiekvienos srovės ir susivienijimo), siūlė padėkos žodžius prezidentui lakoniškai surašyti ant gražaus pergamento; suderintą dieną kvietė atvykti į Lietuvos pasiuntinybę ir iš ten vykti pas prezidentą; pageidavo, kad Pasiuntinybėje įvyktų LGT pirmasis pilnos sudėties posėdis ir pasitarimas bendros veiklos reikalais⁷⁸. Tačiau dėl socialistų vadovybės tuo metu neapsisprendimo įeiti į LGT teko atidėti delegacijos siuntimą, o taip pat ir nuo kitų bendrų darbų kol kas susilaikyti⁷⁹. Kaip rodo archyviniai dokumentai, būtent pasiuntinys P. Žadeikis buvo tas variklis, kuris vis paragindavo srovių vadovus greičiau formuoti LGT ir sudaryti delegaciją pas prezidentą. Vienas iš svarių argumentų – tai artėjantys JAV prezidento rinkimai, nes iki jų yra didesnė tikimybė, kad delegacija bus priimta nei po rinkimų. Iš LGT pirmininko L. Šimučio korespondencijos matosi, kad tarybininkų ir katalikų veikėjų apsisprendimas „neatidėliojant pradėti veikti“ be socialistų⁸⁰, priimamas maždaug rugsėjo 18–19 dienomis. Sulaukęs P. Žadeikio pritarimo, L. Šimutis rugsėjo 22 d. laišku paprašė Lietuvos pasiuntinio spalio 8–12 dienomis suorganizuoti lietuvių delegacijai pasimatymą su prezidentu F. D. Roosevelt⁸¹.

Įdomu pastebėti, jog L. Šimučio pokalbyje su buvusiu JAV pasiuntiniu Lietuvoje Owen Norem iš jo išgirdo, jog būtų gražu, jeigu F. D. Roosevelt delegatai įteiktų tipišką lietuvišką dovanėlę. Apie tai L. Šimutis užsiminė P. Žadeikiui⁸². Pasiuntinys tam pritarė ir pasiūlė prezidentui, kaip besidominčiam filatelija, padovanoti Lietuvos pašto ženklų albumą, pasidomėdamas gal kas Čikagoje tokią kolekciją turi. Iš savo pusės pasiuntinys kreipėsi į Lietuvos generalinį konsulą J. Budrį New Yorke, klausdamas, gal jis žino kas tokį albumą su pašto ženklais gali turėti ir kiek tai kainuotų. Matyt konsulas nurodė tokį filatelistą dr. John Buchness, gyvenantį Baltimorėje, į kurį P. Žadeikis kreipėsi konfidencialiu laišku. Kolekcionierius atsiliepė nurodydamas, kad jis turi 125 Lietuvos pašto ženklus, už kuriuos jis parodose yra laimėjęs tris medalius. Ženklų vertė apie 75 doleriai, bet jis gali juos parduoti už 50 dolerių. Apie tai P. Žadeikis tuojuo informavo L. Šimutį ir rekomendavo susisiekti su kolekcionieriumi⁸³. Tačiau tolesnis pašto ženklų dovanojimo klausimas nežinomas, nes dokumentaliai neužfiksuotas tokios dovanos įteikimas prezidentui.

Daug svarstymų vyko delegacijos sudėties klausimu. Pasiuntinys P. Žadeikis pasisakė už mažesnę sudėtį (5–6 srovių ir organizacijų atstovai), nes didesnė tikimybė, kad ji bus priimta prezidento ir ilgesniam pokalbio laikui. Ir jie pirmiausia turėtų at-

stovauti JAV lietuvių visuomenę per organizacijas, tame tarpe ir LGT. Tuo tarpu LGT pirmininkas L. Šimutis siekė suformuoti didesnę delegaciją (10–12 dalyvių) pirmiausia iš LGT atstovų, kurie ir turėjo atstovauti visus patriotiškai nusiteikusius JAV lietuvius. Nuo pat pradžių buvo aiškūs pirmieji šeši delegacijos nariai (katalikai ir tautininkai) – LGT atstovai: L. Šimutis, kunigas J. Švagždys, J. Laučka, K. Karpius, P. Pivariūnas ir M. Vaidyla. Likusios kandidatūros gana įvairavo. Susirašinėjime galima užtikti įvairių pavardžių iš skirtingų organizacijų. (Pavyzdžiui L. Šimutis savo dienoraštyje spalio 7 d. užrašė apie būsimus delegacijos du narius: redakcijoje *Draugas*, „lankėsi Zuris ir Kumskis pasikalbėti apie politiką. Gerinosi. Nuvedžiau į kleboniją susipažinti su kun. Reklaičiu ir Vašku. Visi ėjome pas *Toscano and Rovialli*. Zuris fundijo“). Tiesa, kelios vietos buvo rezervuotos socialistų atstovams. Be to, buvo nurodyta, kad delegatų kelionės išlaidas turės padengti tos organizacijos, kurios juos siunčia⁸⁴.

Pradžioje LGT vadovai tikėjosi, kad audienciją pas prezidentą išgaus Lietuvos pasiuntinys P. Žadeikis. Tačiau jis rugsėjo 30 d. laišku, kurį L. Šimutis gavo spalio 2 d., informavo, jog „Lietuvos pasiuntinybė oficialiai ir praktiškai dėl audiencijos parūpinimo rolės negali imti dėl suprantamų priežasčių“. Tuo turėtų, anot jo, pasirūpinti patys JAV lietuviai. Be to, kaip patarė P. Žadeikis, nesikreipti į prezidentūros sekretoriatą, kuris, motyvuodamas prezidento užimtumu, gali patarti delegacijos nesiųsti, o reikalą išdėstyti raštu arba gali priimti delegatus tik prezidento sekretorius. Todėl P. Žadeikis rekomendavo „ir toliau (...) pasinaudoti p. Sholio patarnavimu“, kreipiantis per Lietuvos pasiuntinybę⁸⁵. Iš rekomendacijos matyti, kad Lietuvos pasiuntinys jau kontaktavo su V. Šoliu, kuris žinojo JAV lietuvių siekį. Tokia informacija, kaip rašo L. Šimutis savo dienoraštyje, jį užpykdė. Kitą dieną jis pasiuntė telegramas Kongreso nariui A. J. Sabath nuo Ilinojaus valstijos ir P. Žadeikiui delegacijos reikalui. Spalio 7 d. L. Šimutis gavo Kongreso nario laišką, kuriame nurodoma, jog A. J. Sabath kalbėjosi su prezidentu, kuris bus labai užimtas dvi-tris savaites ir jokių delegacijų negalės priimti, bet siūnia lietuviams nuoširdžius linkėjimus⁸⁶. Tuo tarpu V. Šolis, jau spalio 2 d. naktį telefonu savo tėvams Čikagoje pranešė, jog prezidentas F. D. Roosevelt jam priminė, kad jis laukia lietuvių delegacijos. V. Šolio tėvas tuojuo paskambino M. Vaidylai. LGT nariai sujudo, pradėjo veikimą kuo greičiau susitarti dėl delegacijos priėmimo datos⁸⁷. Spalio 8 d. L. Šimutis, P. Grigaitis, M. Vaidyla, Pilipauskas ir konsulas P. Daužvardis pietaudami viešbutyje L. Bohemia svarstė lietuvių delegacijos pas prezidentą reikalus. O štai P. Daužvardis visą dieną praleido pas L. Šimutį redakcijoje. Spalio 10 d. buvo gauta telegrama, kad prezidentas F. D.

Roosevelt audienciją paskyrė spalio 15 d. Tuo reikalu L. Šimutis išsiuntė telegramas kun. J. Švagždziui ir J. Laučkai; sušaukė pasitarimą su M. Vaidyla, P. Grigaičiu ir P. Daužvardžiu. Kitus tautininkus, sandariečius ir socialistus apie audienciją informavo M. Vaidyla ir P. Grigaitis. Kitą dieną minėti asmenys ir teisėjas Jonas Zuris pritarė advokato F. Mastausko-Masto parengtam padėkos raštui prezidentui. Paaiškėjo, kad dalyvaus ir socialistų atstovai: be P. Grigaičio, bus Povilas Mileris iš Čikagos ir advokatas Fortunatas Bagočius iš Bostono. Taip pat J. Zuris (jo pageidavo P. Žadeikis) vietoje F. Mastausko-Masto ir savo noru atvyko Aleksandras Kumskis bei Eufrazija Mikužiūtė (P. Žadeikis visuomet pasisakė, kad į delegacijos sudėtį būtų įtrauktos kelios moterys), abu iš Čikagos⁸⁸.

Lietuvos pasiuntinys P. Žadeikis parengė LGT delegacijai Washingtone dviejų dienų dienotvarkę. Jis LGT nariams siūlė rinktis spalio 13 d., t. y. sekmadienio vakare. Pirmadienį pašvęsti Tarybos darbams, antradienio rytas – vizitas į Baltuosius rūmus, o po to pietūs Pasiuntinybėje ir nebaigtų darbų užbaigimas. Svečiams rekomendavo apsigyventi viešbutyje – *Hotel Roosevelt*. Pageidavo ir Lietuvos konsulų, kaip patarėjų, dalyvavimo⁸⁹. L. Šimutis ir konsulas P. Daužvardis į Washingtoną atvyko sekmadienio rytą, pietavo ir vakarieniavo pasiuntinybėje. Visą dieną vyko pasitarimai Lietuvos reikalais.

Spalio 14 d. vyko LGT posėdis, kurio metu buvo papildyta Tarybos sudėtis socialistų atstovais – P. Grigaičiu, F. Bagočiumi ir S. Michelsonu bei susivienijimų SLA ir LRKSA atstovais – dr. Matu Viniku ir Vincu T. Kvetku⁹⁰. Tokiu būdu buvo galutinai suformuota LGT centrinė vadovybė iš 11 asmenų. Posėdžiui pirmininkavo L. Šimutis, kuris pripažino, kad tai buvo sunkus darbas. Iš išlikusios posėdžio dienotvarkės matome, kad buvo aptariama nemažai ir įvairių klausimų. Pirmiausia buvo svarstomi LGT reikalai: Tarybos sudėtis, Tarybos centro vaidmuo, pavyko priimti LGT statutą, kurio projektą rengė L. Šimutis. Aptarė propagandos reikalus: svarstė Biuro Šveicarijoje išlaikymo ir Informacijos biuro JAV įkūrimo, biuletenio spausdinimo bei žurnalo anglų kalba leidimo klausimus; aptarinėjo Igno Šeiniaus veikalo *Raudonasis tvanas* išleidimo galimybes. Kalbėta Lietuvos pabėgėlių šelpimo ir būsimo Vasario 16 d. Amerikoje šventimo klausimu. Posėdžio metu buvo gauta informacija, jog Europoje kuriasi Vyriausias Lietuvos komitetas, pretenduojantis tapti Lietuvos vyriausybe egzilyje. Nutarta jį pasveikinti. Daugiau dėmesio kreipė į delegacijos sudėtį, bendravimo su prezidentu ir dovanų įteikimo tvarką, delegacijos pristatymą. Vyko ginčai kas vadovaus delegacijai⁹¹. Įdomu tai, kad posėdžio detalių buvo nuspręsta neviešinti visuomenei. Neaišku, ar yra kur nors išlikęs ir posėdžio protokolas. Todėl dalis in-

formacijos mums yra nežinoma. Posėdžio dalyvius pietumis ir vakariene vaišino Žadeikiai.

Delegacijos vadovu L. Šimutis buvo išrinktas tik rytiniame LGT posėdyje spalio 15 dieną. O prieš pietus delegacija buvo priimta F. D. Roosevelt. L. Šimutį prezidentui pristatė jo sekretorius, o delegacijos vadovas visus narius prezidentui. Memorandumą perskaitė J. Zuris. P. Grigaitis prezidentui ir jo žmonai įteikė gintarines dovanas. F. D. Roosevelt savo kalboje išreiškė užuojautą Lietuvai, drąsino JAV lietuvius rūpintis Lietuvos nepriklausomybės atgavimu ir išsitarė, kad nepriklausomybė gali būti atstatyta greičiau negu tiki-si lietuviai. Audiencija užtruko 20 minučių. Iš Baltųjų rūmų delegacija nuvyko į Lietuvos pasiuntinybę, kur P. Žadeikis visus nuoširdžiai pasveikino ir palinkėjo tolimesnės veiklos⁹². Tuoju buvo nuspręsta paskelbti JAV lietuvių visuomenei LGT pareiškimą, kuriame apibūdino galutinai įkurtą LGT, kaip išeivijos grupių, smerkiančių bolševikų smurtą Lietuvoje, panaikinus jos nepriklausomybę, ir sutinkančių vieningai dirbti, siekiant atstatyti Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę⁹³.

Taigi, buvo padėti pagrindai JAV lietuvių patriotinių srovių vieningai politinei veiklai per visą Lietuvos okupacinį laikotarpį. Tiesa, vieningų veiksmų kai kada pritrūkdavo, bet tai jau kitas pasakojimas.

75. Skirius J., Račkauskas J. *Amerikos lietuvių tarybos kūrimosi 1939–1941 metais atspindžiai dokumentuose ir spaudoje*. Chicago: LTSC, 1998, p. 125.

76. 1940 09 09 P. Žadeikio laiško P. Grigaičiui Čikagoje nuorašas. *LCVA*, f. 656, ap. 2, b. 300, l. 382.

77. 1940 08 31 L. Šimučio dienoraščiai. *LTSC/PLA*, Leonardo Šimučio fondas, dėžės nenumeruotos; Šimutis L. *Amerikos lietuvių taryba. 30 metų Lietuvos laisvės kovoje 1940–1970*. Chicago, 1971, p. 22.

78. 1940 09 03 P. Žadeikio laiško nuorašas. *LTSC/PLA*, Petro ir Juzės Daužvardžių fondas, dėžė nr. 5, b. (Lietuvai Gelbėti Taryba), lapai nenumeruoti; 1940 09 04 L. Šimučio dienoraščiai. *LTSC/PLA*, Leonardo Šimučio fondas, dėžės nenumeruotos.

79. 1940 09 21 L. Šimučio laiško K. Karpiui Clevelande nuorašas. *ALKA*, f. *ALRKF*, spinta nr. 40, b. 47 (L. Šimučio korespondencija 1939–1940 m.), lapai nenumeruoti.

80. 1940 09 21 P. Žadeikio laiškas L. Šimučiui Čikagoje. *ALKA*, f. *ALRKF*, spinta nr. 40, b. 47 (L. Šimučio korespondencija 1939–1940 m.), lapai nenumeruoti.

81. 1940 09 22 L. Šimučio dienoraščiai. *LTSC/PLA*, Leonardo Šimučio fondas, dėžės nenumeruotos; 1940 09 22 L. Šimučio laiško P. Žadeikiui Washingtone nuorašas. *ALKA*, f. *ALRKF*, spinta nr. 40, b. 47 (L. Šimučio korespondencija 1939–1940 m.), lapai nenumeruoti.

82. 1940 09 22 L. Šimučio laiško P. Žadeikiui Washingtone nuorašas. *ALKA*, f. *ALRKF*, spinta nr. 40, b. 47 (L. Šimučio korespondencija 1939–1940 m.), lapai nenumeruoti.

83. 1940 09 25 P. Žadeikio laiškas L. Šimučiui Čikagoje. *ALKA*, f. *ALRKF*, spinta nr. 40, b. 47 (L. Šimučio korespondencija 1939–1940 m.), lapai nenumeruoti; 1940 09 27 P. Žadeikio konfidencialaus laiško dr. John Buchness Baltimorėje. *LCVA*, f. 656, ap. 2, b. 300, l. 581; 1940 10 01 P. Žadeikio laiško L. Šimučiui Čikagoje nuorašas. *Ten pat*, l. 611.

84. 1940 09 21 L. Šimučio laiško K. Karpiui Clevelande nuorašas. *ALKA*, f. *ALRKF*, spinta nr. 40, b. 47 (L. Šimučio korespondencija 1939–1940 m.), lapai nenumeruoti; 1940 10 07 L. Šimučio dienoraščiai. *LTSC/PLA*, Leonardo Šimučio fondas, dėžės nenumeruotos.

85. 1940 09 30 P. Žadeikio laiškas L. Šimučiui Čikagoje. *ALKA*, f. *ALRKF*, spinta nr. 40, b. 47 (L. Šimučio korespondencija 1939–1940 m.), lapai nenumeruoti (lietuvių kilmės Viktoras Šolis, žiniasklaidininkas ir Pekybos departamento sekretoriaus Harry Hopkins tarnautojas, turėjęs artimus kontaktus su prezidentūra).

86. 1940 10 02, 03 ir 07 L. Šimučio dienoraščiai. *LTSC/PLA*, Leonardo Šimučio fondas, dėžės nenumeruotos; 1940 10 05 JAV Kongreso nario A. J. Sabath laiškas L. Šimučiui Čikagoje. *ALKA*, f. *ALRKF*, spinta nr. 40, b. 47 (L. Šimučio korespondencija 1939–1940 m.), lapai nenumeruoti.

87. 1940 10 03 konsulo P. Daužvardžio Čikagoje laiško P. Žadeikiui Washingtone nuorašas. *LTSC/PLA*, Petro ir Juzės Daužvardžių fondas, dėžė nr. 5, b. (Lietuvai Gelbėti Taryba), lapai nenumeruoti.

88. Šimutis L. *Amerikos lietuvių taryba. 30 metų Lietuvos laisvės kovoje 1940–1970*. Chicago, 1971, p. 24; 1940 10 08, 10 ir 11 L. Šimučio dienoraščiai. *LTSC/PLA*, Leonardo Šimučio fondas, dėžės nenumeruotos.

89. 1940 10 11 P. Žadeikio laiško P. Daužvardžiui Čikagoje nuorašas. *LCVA*, f. 656, ap. 2, b. 300, l. 646.

90. Šimutis L. *Amerikos lietuvių taryba. 30 metų Lietuvos laisvės kovoje 1940–1970*. Chicago, 1971, p. 25–26; 1940 10 13 L. Šimučio dienoraščiai. *LTSC/PLA*, Leonardo Šimučio fondas, dėžės nenumeruotos.

91. 1940 10 14 L. Šimučio dienoraščiai. *Ten pat*; Lietuvai gelbėti tarybos suvažiavimas spalio 14, 1940. Washington, D.C. Dienotvarkė. *ALKA*, f. *ALRKF*, spinta nr. 40, b. 47 (L. Šimučio korespondencija 1939–1940 m.), lapai nenumeruoti.

92. 1940 10 15 L. Šimučio dienoraščiai. *LTSC/PLA*, Leonardo Šimučio fondas, dėžės nenumeruotos; Šimutis L. *Amerikos lietuvių taryba. 30 metų Lietuvos laisvės kovoje 1940–1970*. Chicago, 1971, p. 24–25; Skirius J., Račkauskas J. *Amerikos lietuvių tarybos kūrimosi 1939–1941 metais atspindžiai dokumentuose ir spaudoje*. Chicago: LTSC, 1998, p. 127.

93. L. G. Tarybos pasisakymas. *Draugas*, 1940, spalio 19, nr. 246, p. 2

PO DIEVO SPARNU

Kun. G. Keršys: Automatiškas kalbėjimas neturi prasmės

Kunigas Gediminas Keršys jau trečius metus darbuojasi Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijoje Marquette Parke, Švč. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo parapijoje Brighton Parke, Šv. Antano bažnyčioje Cicero, Pal. J. Matulaičio misijoje Lemonte, vyksta atnašauti šv. Mišių ir į Čikagos šiaurę bei Indianą. Su kunigu G. Keršiu apie jo tarnystę Amerikoje kalbasi Renata Žiūkaitė.

– Amerikoje esate jau trečius metus. Kas jus nuste-bino, pradžiugino?
– Vilkaviškyje buvau tik vienoje parapijoje, dalinomės darbu su keliais kunigais. Dabar aptar-nauju 6 parapijas, tenka daug keliauti iš vienos bažnyčios į kitą ir negali visiškai priklausyti tik vienai bendruomenei. Gal daugiau tenka praleisti laiko Brighton Parke ir Cicero, kitur tenka važiuoti kartą per mėnesį. Žmonės norėtų, kad priklausyčiau vien tik jų bendruomenėms, tačiau šiuo metu turiu pasidalinti tarp įvairių bažnyčių. Aišku, Amerikoje yra didžiuliai atstumai, kartais po 1,5 val. važinėti reikia. Spūstys keliuose ameri-kiečiams yra įprastas reiškinys, kartais įstringi ir nieko negali pakeisti.

Čia atvykęs, sutikau daug skirtingų žmonių, dalis iš jų yra išgyvenę tremtis, išplėsimą iš Lietuvos. Jaunesnieji, atvykę savo noru, kabinda-miesi į gyvenimą ieško, kur būtų galima padirbėti. Kartais vyresnieji žvelgdami į jaunuosius sako – mes nukentėjome, o jūs tiesiog pabėgote iš Lie-tuvos. Dauguma jaunų žmonių turi tikslą grįžti į Lietuvą.

Lietuvoje, kiek teko matyti, žmonės tiesiog gyveno, stengėsi, dirbo. Amerikoje nepamačiau lengvesnio gyvenimo, čia žmonės išgyvena labai panašias problemas kaip ir Lietuvoje. Prieš atvyk-damas galvojau, kad Amerikoje žmonės gyvena kaip karaliai, o čia pastebėjau, kad žmonės sun-kiai dirba, taupo, padeda bažnyčiai ir įvairioms organizacijoms. Iš to savo menko pinigėlio padeda kitiems. Galvojau, kad vykstu į turtuolių kraštą. Atvykęs supratau, kad ir čia žmonės išgyvena daug įtampų, mažai miega, mažai turi laisvų dienų. Neturi atostogų, kiek norėtų.

– Kas Jums kaip kunigui čia Amerikoje teikia dvasi-nę atgaivą?
– Dvasinė atgaiva yra tiesiog sustojus nuo nuo-latinio bėgimo poilsio Dievuje, maldoje. Kai gali dėkoti Dievui už visus nuveiktus darbus, kad leido ištverti sunkumus. Taip pat – draugų-bičiulių palaikyme. Vienam būtų nepaprastai sunku išver-ti. Net vienuoliai gyvena po kelis bendruomenėse, kunigui tuo labiau yra reikalingas bičiulių palaikymas.

– Ar nepastebėjote tendencijos, kad čia, Amerikoje, vyrauja liberalus požiūris į išpažinties sakramentą. Jis kartais tampa nebereikalingas, žmonės gali priimti Komuniją savo nuožiūra be išpažinties.
– Pastebėjau tą tendenciją. Nežinau, kodėl žmonės taip suprantą, bet to niekada nemokė nei popiežius, nei Bažnyčia. Už mažąsias nuodėmes atsiprašome šv. Mišių pradžioje. Ta malda taip pat be galo svarbi, kai nuoširdžiai tai atlieki. Mišių pradžioje išsakai savo gailėstį kartu su kitais ir glaudiesi prie Dievo. Eini išpažinties kaip atgailos sakramento, nes matai savo nuodėmes, kurios kar-tojasi ir jos tave graužia, tau skauda.

– Popiežius Pranciškus liudija, kad jis pats eina išpažinties kas 2 savaitės...
– Taip, jis eina ir jaučia tą palaimą ir atgaivą. Žmogus, kuris ateina į bažnyčią du kartus per metus, padaro tai automatiškai. Jis nejaučia atgai-vos, tad jis naudojasi tik proga atlikti išpažintį, tačiau jam tai neneša jokių vaisių. Vilkaviškyje turėjau tokią patirtį – lankiausi kalėdodamas pas vieną žmogų. Jis jau seniai – 20 metų – nebuvo iš-

Kun. Gediminas Keršys Jono Kuprio nuotr.

pažinties ir nejautė net tokio poreikio. Sakau, ateis laikas, subręsi ir norėsi eiti išpažinties. Kitais metais vėl lankiausi tuose namuose ir to žmogaus žmona pasakė, kad tas žmogus norėtų su manimi pasikalbėti apie išpažintį. Prabėgo tas laikas ir jis pribrendo šiam sakramentui. Atėjo noras atlikti išpažintį, išsakyti 20 metų senumo nuodėmes ir jis tai padarė nuoširdžiai, jam buvo gera po to. Tačiau jei tai darysi automatiškai, taip kaip tai daro visi, tai nebus poveikio. Kaip ir ryto ar vakaro malda gali sukalbėti tik lūpomis, visai nejausdamas, neišgyvendamas prasmės to, ką kalbi. Kiti net naudoja malda kaip prietarą – kad šiandien gerai sektųsi. Nejaučia santykio su Dievu, nejaučia, kad tai teikia jėgų, nejaučia noro padėkoti Dievui už dieną. Kalbėjimas automatiškai neturi jokios pras-mės.

Lemonte kiekvieną šeštadienį ir sekmadienį 5 val. p. p. laukiame norinčių atlikti išpažintį. Marquette Parke išpažintys yra klausomos kiek-vieną šeštadienį 3 val. p. p. Šv. Antano bažnyčioje Cicero išpažintys klausomos pusvalandį prieš Mi-šias.

– Ką pasakytumėte tiems žmonėms, kurie mano, kad Jėzus yra gailėstingas, viską atleidžia, todėl galima jį priimti Komunijoje be išpažinties.
– Pats Kristus sako – kas nevertai mane pri-ma, tas užsitraukia sau pasmerkimą, kančią. Žmogus pats save žudo. Tai atrodo kaip vaistai, nors nieko neskauda, bet visi geria, tai ir aš ger-siu. Komunijos priėmimas arba gydo, arba gali tam tikra prasme sužaloti. Jei ant nešvaraus daik-to uždėsi švarų audinį, tai tas nešvarumas audinį supurvins. Tavo sielos indas turi išsivalyti, kad galėtum pilnai susijungti su Kristumi.

– Ar gali priimti Komuniją žmonės, gyvenantys ant-roje civilinėje santuokoje, neturintys santuokos sakra-mento?
– Tokiu atveju jie gali priimti Komuniją dvasi-niu būdu. Jie nėra nurašyti, yra Bažnyčios dalis. Gal tikrai dėl labai rimtų priežasčių jiems teko išsiskirti – dėl smurto, dėl neištikimybės, ar kitas žmogus paliko, ir ką tuomet daryti. Yra tokios išly-gos, kad antrą kartą susituokę gyvena kaip brolis ir sesuo, tokiu atveju gali pilnai dalyvauti eucha-ristijoje. Jei esi nuodėmėje, nesitaisai, nekeiti gyvenimo, tu negali priimti Komunijos. Aš kaip kunigas negaliu Komunijos neduoti, negaliu iš-duoti to žmogaus prieš bendruomenę, bet tie žmo-nės patys sau kraunasi pasmerkimą.

SVEIKATA

10 geros sveikatos paslapčių

1. Bet kokią ligą nulemia protas. Stebėk, kad tavo mintys būtų tik geros.

2. Gyvenimą nuo mirties skiria mūsų sugebėjimas kvėpuoti. Gilus kvėpavimas, padeda įveikti ligą ir palaikyti sveikatą, pagerina kraujo ir limfos cirkuliaciją, atpalaiduoja nervų sistemą, padeda sukaupti energiją, pašalina psichinius ir emocinius stresus, maitina, valo ir atpalaiduoja kūną, ramina protą. Įkvėpimas turi trukti tiek, kiek reikia įkvėpti, kvėpavimo sulaikymas 4 kartus ilgiau, iškvėpimas 2 kartus ilgiau nei įkvėpimas. Kvėpavimo pratimus kartoti po 10 kartų.

3. Fizinė veikla suteikia jėgų. Reguliarūs fiziniai pratimai gerina kraujo apytaką, stiprina širdį ir plaučius, padeda įveikti daugelį fizinių bei psichinių ligų, palaiko tikrą sveikatą. Daryk džiaugsmą teikiančius pratimus, kurie verčia prakaituoti, skatina širdies veiklą, ragina aktyviai dirbti plaučius. Kasdien mankštinkis mažiausiai 30 minučių.

4. Be sveikos mitybos negali būti ir sveikatos, tu jautiesi taip, kaip valgai. Penkios sveikos mitybos taisyklės:
 - Sveika mityba panaši į namo statybą, rinkis šviežią, sveiką, neapdorotą maistą, tik tada ilgą laiką džiaugsies gera sveikata.
 - Sveika mityba stimuliuoja gerą virškinimą. Todėl maistą gerai sukramtyk, valgyk ramiai, jokių būdu nevalgyk vėlai vakare ir neužkandžiauk kada papuola.
 - Geriau mažiau nei daugiau!!! Nepersivalgyk, nuo stalo turi pakilti su lengvu alkio jausmu, o valgyti tik tada, kai jauti tikrą alkį.
 - 70 proc. mūsų suvartojamo maisto, turi būti praturtintas vandeni (vaisiai daržovės).
 - Venk cukraus, druskos, arbatos, kavos ir alkoholio, šie produktai naikina ląsteles.
5. Juokas visais laikais buvo puikus gydytojas. Juokas numalšina skausmą ir gydo daugelį ligų. Juokas gerina kvėpavimą, mankština širdį bei plaučius, masažuoja žarnyną ir kitus pilvo organus; stiprina imuninę sistemą; padeda sukaupti ir išlaikyti dėmesį, nes atpalaiduoja nuo psichologinių stresų.

6. Jei nemoki atsipalaiduoti, neišsaugosi geros sveikatos. Poilsis atgaivina protą, kūną ir dvasią, yra būtinas mūsų fizinei ir psichinei sveikatai, sumažina širdžiai tenkantį krūvį ir kraujospūdį, gerina trumpalaikę ir ilgalaikę atmintį. Per visą dieną daryk reguliarias trumpalaikes pertraukėles.

7. Taisyklinga laikysena. Taisyklinga laikysena padeda išsaugoti tiek fizinę, tiek ir emocinę sveikatą. Gera laikysena prasideda nuo suvokimo. Norėdamas išsiugdyti teisingą laikyseną, giliai kvėpuok ir įsivaizduok, kad kažkas tave švelniai už viršugalvio kilsteli aukštyn.
8. Palankios gyvenimo sąlygos. Tyras oras ir saulės šviesa – pagrindiniai sveikos aplinkos veiksniai.

9. Tikėjimas. Tikėjimas – tai dvasinė galia, kuri neįmanomą padaro įmanomu. Tikrą sveikatą suteikia maistas ne tik kūnui, bet ir dvasiai. Tikėjimo priešai – rūpesčiai, baimė ir nerimas. Tikėjimas išlaisvina jėgą, kuri gali daryti stebuklus, bet tikėjimas be pastangų nieko vertas.

10. Meilė. Meilė yra amžinai egzistuojanti ir stipriausia gydanti jėga. Bet jei nori sulaukti meilės turi ją dovanoti.
- Sveikasirjaunas.lt
- ## MANO VIRTUVĖ
- ### Kai ant medžių sirpsta vyšnios...
-
- Kažkada, kai ne tik Lietuvoje, bet ir Amerikoje dar mažai buvo justi kitų šalių kulinarinės įtakos, viešėjome vienoje šeimoje Šveicarijoje, netoli Ženevos. Prie vakarienės stalo sėsdavome ne tik šeimnininkai ir mes, bet būdavo ir kitų svečių – kasdien vis naujų. Vieną vakarą gaminome *dolmas* – daug, kad visiems užtektų, o desertą ten pat virtuvėje paruošė viena viešnia. Man paliko gilų įspūdį, kaip greit ir užtikrintai ji viską darė. Perpjovė slyvas per pusę, išėmė kauliukus, greitai suplakė kiaušinius su pienu (gal dar kažkuo), užpylė ant slyvų ir įkišo į orkaitę. Kol mes valgėm *dolmas*, desertas iškepė. *Voila!* – ant stalo puikavosi puikus kepinys, kažkas tarp pudingo ir pyrago, pagamintas, kaip man tada atrodė, per akimirksnį. Vėliau sužinojau, kad tai tradiciškas prancūziškas desertas *Clafoutis* (arba *Clafouti*). Seniai taikausi jį pagaminti, bet vis neprisiruošiu...
- Teresė Z.
- Ką gi – pabandykime kartu. *Clafoutis* galima gaminti skirtingais būdais, bet čia pateiksiu patį paprasčiausią (bet tai nereiškia, kad blogesnį) jo receptą. Pagrindinė sąlyga – pasirinkti šviežius, gerai prinokusius vaisius arba uogas. Tinka persikai, slyvos, mėlynės, vyšnios ar jų deriniai. Šis receptas su vyšniomis, bet jas galite pakeisti mėlynėmis ar skiltelėmis supjaustytais persikais.
-
- #### Greitas vyšnių Clafoutis
- 3 puodeliai vyšnių be kauliukų
2 šaukštai kapotų imbiero cukruočių (cukaty)
1/4 puodelio + 1 šaukštas cukraus
1 puodelis nenugriebto pieno
3 dideli kiaušiniai
1/2 puodelio miltų
2 arbatiniai šaukšteliai vanilės ekstrakto
- Įkaitinti orkaitę iki 325 F.
2 kvortų (beveik 2 litrų) talpos kepinimo indo arba 10–11 colių (25–28 cm) skersmens pyrago formos dugną ir šonus ištepti sviestu.
- Ant dugno išdėstyti uogas ir cukatus, pabarstyti 1/4 puodelio cukraus.
- Į elektrinį plaktuvą supilti pieną, įmušti kiaušinius, pridėti miltų, vanilės ir likusį šaukštą cukraus. Plakti dideliu greičiu, kol viskas susimaišys – apie 30 sek. Paruoštą tešlą užpilti ant vyšnių. Kepti 25–30 min. – kol paruduoja kraštai. Patiekti šiltą, galima su plakta grietinėle ar ledaiss, arba pabarsčius miltiniu cukrumi.
- Bon appétit!
Jūsų Indrė
- Grasilda Reinys**, gyvenanti **La Grange Park, IL**, kartu su metinės „Draugo“ prenumeratos mokesčiu atsiuntė 50 dol. Ačiū, kad skaitote, ačiū, kad finansiškai remiate mūsų laikraštį.
- Genė Miglinas**, gyvenanti **Chicago, IL**, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 50 dol. Dėkojame už ne vienerių metų paramą.
- Danutė Balchas**, gyvenanti **Cerritos, CA**, kartu su metinės „Draugo“ prenumeratos mokesčiu atsiuntė 50 dol. Nuosirdžiai dėkojame už suteiktą finansinę paramą.
- Ramūnas Vanagūnas**, gyvenantis **Winfield, IL**, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 50 dol. Padėka už išsaugotą lietuviško žodžio skambėjimą.
- Nijolė Kairienė**, gyvenanti **Orland Park, IL**, kartu su metinės „Draugo“ prenumeratos mokesčiu atsiuntė 50 dol. Jūsų dėka lietuviškas žodis skambės tarp mūsų.
- www.facebook.com/draugolaikrastis

Lietuvoje daugiausia Kiškių ir Zuikių

Vilimo/BFL nuotr.

Pravardės egzistavo ir egzistuos toliau, nes žmonės jaučia poreikį identifikuoti vieni kitus, sako Vytauto Didžiojo universiteto (VDU) profesorius Alvydas Butkus. Anot pravar­dės tyrinėjančio mokslininko, jos dažnai būna tokios įprastos, kad bendruomenėje išstumia tikrąjį žmogaus vardą ar pavardę.

Jo teigimu, kai kurios pavardės skirtinguose regionuose dažnai sutampa, todėl Lietuvoje gausu Kiškių ir Zuikių bei kitų gyvūnų. Psichologas Antanas Grižas pabrėžia, kad pravar­dės gali išmokyti priimti savo ydas, tačiau gali būti naudojamos kaip įrankis žodiniam smurtui.

Pravardės nėra lietuvių išradimas

Anot A. Butkaus, ilgą laiką pravar­dės nebuvo renkamos. Nuo 1976 m. Lietuvių kalbos institutas ėmė rengti vardynų ekspedicijas, kiekvieną vasarą apimdamas po vieną rajoną. „Tarp kitos medžiagos – vietovardžių, pavardžių, gyvūnų vardų, – buvo renkamos ir pravar­dės. Jas dalyje rajonų jau buvo surinkęs institutas. Tai sudarė apie 10–15 proc. Visa kita reikėjo rinkti pačiam“, – apie pravar­džių tyrinėjimo pradžią pasakoja profesorius.

Jo teigimu, atliktas tyrimas unika­lus tuo, kad parodo Lietuvos kaimiečių, o ne nusikaltėlių ar moksleivių nau­dojamas pravar­des. A. Butkus pabrėžia, kad pravar­dės atskleidžia ir kaimo žmonių pasaulėžiūrą. Profesoriaus tvirtinimu, pagrindinė priežastis, kodėl kaimo žmonės dažniausiai jas sugalvodavo, – noras įvardyti konkretų žmogų.

„Žmonės pravar­džiuodavo, pravar­džiuoja ir pravar­džiuos. Tai nėra lie­tuvių išradimas. Kiekviena tauta turi tam tikrą vardyno sluoksnį, vadina­masias pravar­des, nes yra toks porei­kis. Vardai ir pavardės neapibūdina žmogaus. Nepasakytumėte, kuo skiria­si vienas Jonas Petraitis ir kitas, nors jie skiriasi. Vardai ir pavardės duoda­mi žmogui gimus, nežinant, koks jis už­augs“, – sako profesorius.

Pašiepiami ir per aukšti ar per žemi

Mokslininko aiškinimu, pravar­dės pirmiausia duodamos bendravar­džiams ar bendrapavar­džiams, atsi­žvelgiant į išskirtinius tų žmonių bruo­žus. Tokiu būdu siekiama atskirti du vienodus vardus, o kartais net ir pa­var­des turinčius žmones. A. Butkaus ti­kinimu, toks poreikis vyrauja daugel­yje kalbų.

„Antra priežastis, kodėl duoda­mos pravar­dės, – psichologinė. Kiekvie­na bendruomenė turi savo standar­tus: išvaizdos, elgesio, veiklos, kalbos. Jeigu žmogus išeina už standarto rėmų, tampa balta varna, yra bau­džiamas, nes, neatitikęs standarto, gali pakenkti bendruomenės identitetui. Vadinasi, aštrus pravar­džiavimas bet kurioje tautoje rodo ne tik pastangas identifikuoti žmogų, bet ir išlaikyti bendruomenės identitetą“, – nurodo A. Butkus.

Pasak jo, aštri pravar­dė gali būti taikoma net ir tuomet, kai žmogus iš­sisiskiria savo išvaizda, kurios pats kontroliuoti negali, pavyzdžiui, yra daug aukštesnis ar žemesnis už vidu­tinį bendruomenės narį. Tačiau pro­fesorius pabrėžia, kad poreikio spe­cialiai pašiepti tradicinės lietuvių pa­var­dės nerodo. Pašiepiančios pravar­dės naudojamos, norint identifikuoti kon­kretų žmogų ir remiantis jo turimomis savybėmis.

Profesorius atkreipia dėmesį, kad poreikis identifikuoti žmones atsirado dar tuomet, kai nebuvo vartojamos pavardės, pavyzdžiui, Radvila Našlai­telis, Radvila Rudasis, Radvila Juoda­sis. Dėl šios priežasties vėliau, kai at­sirado pavardės, susiformavo pravar­dinės kilmės pavardės.

Dažniausios – zoomorfinės pravardės

A. Butkus pabrėžia, kad yra ir su pravar­dėmis susijusių paradoksų. Pa­vyzdžiui, labai dažnai žmogus gali ne­žinoti savo pravar­dės, nes ji skirta ne jam, o ji pažįstantiems žmonėms. Be to, pravar­dės kartais tampa tokiomis įprastomis, kad atstoja vardą ar pa­var­dę.

„Esu užrašęs tokį atvejį: Ukmergės rajone buvo žmogus pravar­de Galinis, nes gyveno kaimo pakraštyje, prie miško. Tikroji jo pavardė – Petronis. Kai vyko partizaninis karas, kažkas įkišo liežuvį, kad Galinis remia parti­zanus. [...] Vieną dieną pas jį į trobą įvirtो sribai. Vienas priplojo šeimi­ninką prie sienos ir rėkė jam į veidą – tu Galinis? Jis atitokęs gūžtelėjo pe­čiais ir pasakė – ne, aš – Petronis. Jis parodė pasą ir įrodė, kad yra Petronis. Kadangi sribai buvo nevietiniai, išėjo nieko nepešę“, – pasakoja A. Butkus.

Kaip vieną iš dažniausių jis įvar­dija pravar­dę Kalvis, kuri kilusi iš se­novės, kai kaime ar bendruomenėje te­būdavo vienas kalvis. Profesoriaus tvirtinimu, ši pravar­dė, vėliau neretai tapusi pavarde, būdinga daugeliui tau­tų.

„Pati dažniausia lietuvių pravar­dė

CHIRURGAJAI

PETRAS V. KISIELIUS, MD, FACS
INKSTŲ, PŪSLĖS, PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
Tel. 331-221-9004

VIDAUS LIGOS

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos susitarus

DANTŲ GYDYTOJAI

DR. JOVITA KERELIS
DR. DAIVA BIDVA
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
25 E Washington, Ste 1121,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260

AKIŲ LIGOS

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

ADVOKATAI

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
6436 S. Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos susitarus

SIŪLO DARBĄ

Reikalinga 30–69 metų moteris, su­
sikalbanti angliškai, galinti prižiūrėti
moterį ir gyventi kartu Claremont, CA.
Tel. 909-626-0954.

Wanted CDL-A OTR Truck Drivers
and Owner Operators. Great pay!
Call 708-235-1010
Location: Monee, IL 60449
www.elmaninc.com

DR. RENATA VARIAKOJYTĖ
SKAUSMO GYDYMO SPECIALISTĖ
7600 W. College Drive
Palos Heights, IL 60463
Tel. 708-361-5550
Nugaros, kaklo, galvos, sąnarių bei kitų
skausmų gydymas

- Vyras ieško senelių priežiūros darbo su gyvenimu. Gali pakeisti savaitgaliais ar bet kurią savaitės dieną. Legalūs dokumentai. Tel. 630-670-0813
- Moteris ieško žmonių priežiūros darbo su gyvenimu. Didelė darbo patirtis, mini­mali anglų kalba, nevairuoja. Gali pakeis­ti savaitgaliais. Tel. 773-940-5264.
- Darbšti moteris ieško žmonių priežiūros darbo su gyvenimu. Geros rekomendaci­jos ir gera anglų kalba. Tel. 773-329-9918.

- Moteris ieško senelių priežiūros darbo tris ar keturias valandas per dieną. Tel. 773-387-7232.
- Vyras ieško žmonių priežiūros darbo. Gali pakeisti tik savaitgaliais. Tel. 773-600-2887 arba 773-387-7232.
- Medikė ieško pagyvenusių žmonių prie­žiūros darbo su gyvenimu bet kurioje valstijoje. Legalūs dokumentai, rekomen­dacijos. Siūlyti įvairius variantus. Tel. 773-280-3421

yra Kiškis arba Zuikis. Tai priklauso nuo regiono: Rytų Lietuvoje gyvena Kiškiai, o Žemaitijoje, Suvalkijoje ir iš dalies Dzūkijoje – Zuikiai. Pačios dažniausios yra zoomorfinės pravar­dės: Kiškis, Vilkas, Lapė, Šernas“, – vardi­ja A. Butkus.

Svarbu pajusti, kad pravar­dė žeidžia

A. Grižas pabrėžia, kad pravar­dės dažnai tampa žodinio, psichologinio smurto įrankiu. „Labai didelė patyčių dalis – prasivardžiavimas, žodinis smurtas. Turbūt mano klinikinio psi­chologo išsilavinimas ir profesija mane iš karto paruošė – kai išgirstu žodį ‘pra­var­dės’, reaguuju, kad kalbama apie pa­tyčias. Žinoma, realybėje pravar­dės vartojamos ne tik patyčių kontekste“, – teigia psichologas.

Jis antrina A. Butkui, kad pravar­dės atsiranda tuomet, kai siekiama apibūdinti žmogų, atsižvelgiant į iš­skirtinį jo bruožą, tačiau pabrėžia,

kad pravar­džiuoti galima įvairiai. A. Grižo tvirtinimu, pravar­dė gali būti ir tokia, kuri žmogų išaukština, pabrėžia gerąsias jo savybes, o ne blogąsias.

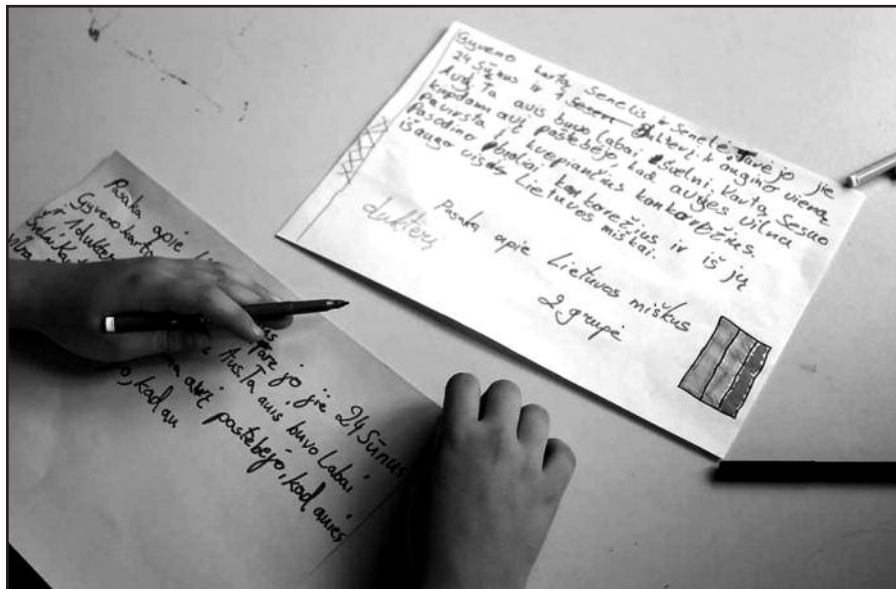
„Yra tikrai skirtingų būdų, kaip apibūdinti žmogų. Galima kažką pa­brėžti, išaukštinti, pavyzdžiui, Vytau­tas Didysis – pabrėžiame jo titulą, pa­siekimus, nuopelnus. Galima šiek tiek pašiepti, sušvelninant blogas ydas arba tikrai įžeisti, pažeminti ir smerk­ti žmogų. Yra skirtingų būdų apie tai kalbėti“, – sako psichologas.

Anot jo, vien žodis tikrai negali pa­daryti įtakos, o pravar­dės kartais gali turėti ir pozityvių savybių, pavyzdžiui, jos gali išmokyti į savo ydas žiūrėti su humoru, priimti savo savybes. „Svar­biausia žinoti ribą, kada pravar­dė tam­pa nemaloni. Jei žmogų skaudina pra­var­dė, tai dar nereiškia, kad jis su ja ne­susitvarko ir kad tai – jo bėda. Kiek­vieną žmogų galima įžeisti. Svarbu pajauti, kada tai tampa nemalonu“, – mano A. Grižas.

Lrt.Lt

Kelionė tyloje: duoto žodžio neišduosiu.

Vaikai kuria pasakas.

Balanos gadyne, arba šešių milijonų beieškant

Atkelta iš 5 psl.

Neleistina yra matyti emigrantą vien tik dirbantį tame jau pamėgtame, nors niekada nematytame Norvegijos žuvų fabrike ar plaunantį grindis, indus kokiame nors pasaulio kampo bare, neižvelgiant, kokį darbą jis dirba Lietuvos garsinimui. Gyvieji ruporai kiekvienoje šalyje pasakoja, aiškina ir barasi už kiekvieną raidę, istorijos klaidą. Juk jie pirmieji skrosdami žuvis, braukdami voratinklius kovojo už jauną ir trapią atsikūrusią Tėvynę. Aiškindami darbdaviams, kolegoms, kad mes ne rusai, o lietuviai. Kad mes prie Lenkijos, bet ne prie Kinijos (teko ir tokių „geografų“ sutikti). Kai kuriems galbūt nuo to prasidėdavo tolimesnis ir įdomesnis pokalbis su vietiniais. Juk jie savo lūpomis taisė kiekvieną europietį ar amerikietį, sunkiai ištariantį jų pavardę ar vardą. Net emigravę „buduliai“, ir tie ne vieną alaus bokalą yra išlieję ant kaimyno kepurės „už krepšinių“, „už Lietuvos rinktinę“, „už Tėvynę“. Šitokia jėga – galėtų ropes rauti. Gaila, aišku, kad vis dar suskamba ta išsiderinus styga, kuri, kad ir už Lietuvą, bet iš belangės. Ateina laikas – žmonės susipranta. Ir visos akcijos, apjuosiančios pasaulį trispalve, himnu – tai krislai iš mozaikos, kuriose išvydęs savo atspindį, paklausi – ne ką man duos ta Lietuva, o ką aš dar galėčiau padaryti, kad ji spindėtų ir ja grožėtusi. Džiugu, kad padori ir darbšti tauta yra vertinama bent jau šių dienų Europos, Amerikos fabrikantų, darbdavių. Džiugu būtų, kad šitas indėlis gerokai lenktų skaičiumi devynių Lietuvos dienraščių penktuosius puslapius. Aišku, jis nėra tiek plačiai išreklamuojamas ir įdomus. Skaityti apie Praną ir jo pagyrimo raštą su priedu prie algos iš Londono ar Berlyno – jokia romantika.

Cepelinai stovyklos uždarymo dieną prispaudė mintis ir pojūčius prie sienos faktais. Šiandieną, kai stipriausios pasaulio valstybės siūnia kosminius laivus į visatos platybes, žmogus, sukūręs dainą gimtinei „Lietuva, o šalele“, atsibudęs ryte didžiajame susivienijimo „Amazon“ tinklalapyje randa „Lietuva, o alele“, o dainos autoriaus pavardė – be pirmosios „š“ raidės – Darius Ulcas... Pagalvoji, kaip netoli mes nuėjom nuo balanų gadyne laikų. Kiek dar daug darbo Europoje ir už jos ribų turime nudirbti, kad išliktume kaip tauta. Juk dar visai neseniai telefonus ir kitas aukštas technologijas gaminančios šalys vertė mus mokytis kitų kalbų, kad suprastume instrukcijas. Pliusas – supratome, kad ne vien rusų kalba mums reikalinga realiame gyvenime. O kas suskaičiuos išsiųstas SMS žinutes, kurias buvome priversti dar neseniai rašyti be lietuviškojo raidyno. Kaip išsikraipė kalba interneto platybėse! Žavi tie žmonės, kurie į žinutę atsako: „O tu neturi lietuviškos klaviatūros?“ Lempūtė jau dega antrą šimtmetį, o mes vis dar už raštą turim kovoti – tiesa, galbūt ne taip aršiai kaip rašo istorijos knygos ar pasakoja muziejai knygnešių ekspozicijose.

Mat ją šunys tą pavardę, – jau tuoj bus 15 metų, kai negirdžiu jos teisingai ištartos gyvendamas užsienyje. Lietuvoje ji visiems buvo vokiška, Vokietijoje tapo labai graži lietuviška. „Š“ raidė (vokiškai „sch“) be paukščiuko yra tarsi „s“. Kadangi šioje

šalyje „s“ tariaisi kaip mūsų „z“ – tai prie lentos kviečia Zulką, ir aš pirmąjį semestrą dairiausi po klasę – kur jis ir kaip atrodo. (Kaip supratote, musiskė raidė „c“ čia skaitoma kaip „k“). Na, netapau iš Vikaiciao Fikaiciu ir gerai (raidė „v“ tariaisi kaip „f“). Bet „Lietuva, o alele“ mane, pamiršusį alaus skoną – užgavo. Prie akis iškilo užėiga, kurioje paskutinį kartą kėliau bokalą. Šiandieną mano akyse Lietuva yra visai kitokia. Po ilgų diskusijų sugedusiu telefonu su „Amazon“, per garso įrašų studiją „Thunder-Studios“ prieitais kompromisas – autorius ir atlikėjai vadinami tik vardais, o dainos pavadinimas sutrumpinamas – „Lietuva“ (žiūrėkite <http://www.amazon.de/Lietuva/dp/B00YHHGT70>). Jų pasiaiškinimas paprastas – serveris neturi, nepažįsta išskirtinių raidžių su tam tikrais ženklais. Kalbant lietuviškai – nėra lietuvių kalbos, o gal ir noro ją rasti. Nuorodą į „Amazon“ įdedu ne šiaip sau, o kaip šios dainos autorius noriu pasidalinti ir pranešti, kad trečdalis surinktų pinigų už išgytą dainą bus paaukota išeivijos lietuvių vaikams – šeštadieninių mokyklų vadovėliams, didaktinei medžiagai, literatūrai leisti ir versti.

Kol gyva kalba – gyva tauta. Ir kiekvienas prisidėjęs prie jos išsaugojimo, puoselėjimo, garsinimo vertas didžiulės pagarbos. Kiekvienas atliekantis šį darbą turėtų didžiulius savimi. Galima perfrazuoti W. Churchill posakį: „Kas išgelbėjo žmogų, išgelbėjo pasaulį“. Taigi, kas pasirūpino lietuvių užsienyje, išgelbėjo Lietuvą. Visi jie yra to nematomo fronto kariai.

Grįžkime į stovyklą. Ją supo atsidavę žmonės, gyvenantys ne tik Vokietijoje, bet ir atvykę iš Lietuvos. Ir ta šiluma, supratimas, vertybių ir tapatybės perdavimas augančiai kartai užbūrė ir mažus, ir didelius. Kiekvieną vakarą vykdavo dienos aptarimas, analizavimas, veiklų pasiskirstymas. Atvykę edukacinių užsiėmimų lektoriai dr. Sandra Petraškaitė-Pabst iš Stutgarto, Salomėja Burneikaitė iš Lietuvos žavėjo savo kompetencija, įdomiai vedamais užsiėmimais. Man įstrigo Klaipėdos universiteto lektorės Salomėjos Burneikaitės lietuviybės dovana iš Lietuvos – nuo konkorežio su tėviškės kvapu iki gyvenimo pamokų iš pasakos „Eglė žalčių karalienė“. Na, o kai ji, vedina pasakos, įsuko juos į, sakyčiau,

tikrai netrumpą kelionę – įvyko stebuklas. Dvidešimt šeši vaikai ir penki suaugę visą kelią ėjo tylomis įsikibę į vilnonį siūlą, o jam nutrūkus išdavo mazgą ir ėjo toliau. Visa tai truko apie dvidešimt minučių. Tai pakeitė mano ligšiolinį supratimą apie vieno žmogaus sugebėjimą valdyti minią. Visi šie žmonės nesureikšmindami nuoširdžiai, savanoriškai, be atlygio dirbo savo darbą, o aš jais žavėjausi ir kartojau: „Visa tai neįkainojama“.

Prakalbus apie pinigus supratau, kad stovyklos užkulisiai kainuoja nepigiai, bet per trejus metus išmoka ir pataupyti. Taigi vertybės, kuriomis dalinasi šie žmonės su vaikais, tuo metu yra visai kitos. Tu atiduodi tiems mažiems vaikams save už tai, kad tau tai rūpi, esi neabejingas, už tai, kad tu lietuvis, kuris sėja lietuvišką sėklą Tėvynės labui. Ir būdamas toli, ir arti nuo jos. Nesvarbu, kas tu – išsilavinęs inžinierius ar advokatas, šlavėjas ar emigracijos „budulis“. Jei tu pasirūpina, kad tavo ar kitų atžalos mokėtų lietuviškai, pažintų Lietuvos kultūrą ar papročius, ar bent išmoktų abėcėlę – tu didelis žmogus. Didžiulokis tuo srėbdamas šaltibarščius. Jeigu gali – neprisidėk prie vaikų skatinimo atsisakyti pilietybės, kad išvengtų šaukimo į Lietuvos kariuomenę ar panašiai. Jei kiekvienas išeivijoje išauginsim padorų lietuvi, kad ir dorai pakoreguotą Europos, senatvėje, tikiu, nelauksime „feisbukuose“ kas paskutinis užgesins šviesą išeidamas iš Lietuvos. Džiaugsimės, kad kiek prigesusi ji vėl skaisčiai švies ir joje nebus vietos „balanos gadynei“ ir visokiems pamąstymams apie silkių fabrikus ir senas vogtas magnetolas ar švediškus valčių motorus.

„Gal pasaulis taps labiau savas, o tautinė stiprybė nebus taip stipriai pririšta išskirtinai prie trijų milijonų savame krašte, bet leis ir diasporos lietuviams jaustis bendros šeimos vaikais, kuriuos visų pirma vienija didysis istorijos pasakojimas arba kultūrinė atmintis. Gal kas nors pasakys? Mūsų pasaulyje šeši milijonai, tik reikia gebėti atpažinti, surankioti, suprasti, prisiminti ir siekti angliškai, ispaniškai, portugališkai, vokiškai šnekančius lietuvius pasitikti kaip savuosius“, rašo savo knygoje „Karklo diegas“ prof. Egidijus Aleksandravičius.

Aš tikiu, nes realiai matau tuos, kurie tuos šeši milijonus aktyviai suburia, juos randa.

Rytinis saulės pasveikinimas su Mariam Karalium.

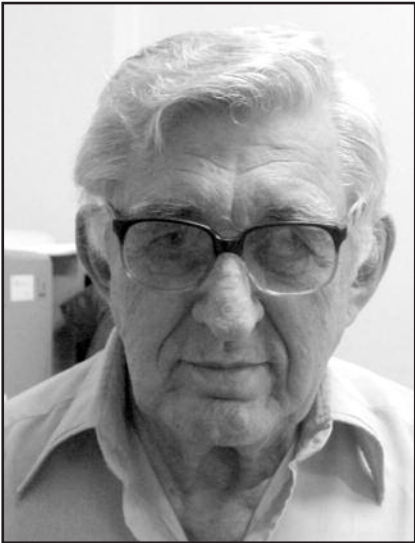
Mirė Kazimieras Bėkšta

– kunigas antropologas

ANTANAS SAULAITIS, SJ

Salezietis misionierius kun. Kazimieras Bėkšta mirė Amazonijos sostinėje Manaus liepos 21 d., sulaukęs 92 m. amžiaus. Daugiau kaip 60 m. tyrinėjo Amazonės upės aukštupio čiabuvių kalbas, kultūrą, mitus, gyvenimo būdą, metų metus gyvendamas džunglėse ir dalį metų dėstydamas indėnų kalbas ir kultūrinę antropologiją Centro de Estudos do Comportamento Humano, Manaus. Parengė gramatikos, skaitinių knygeles, pritaikė abėcėlę kelioms kalboms, kūrė tukanų, janonamų kalbų žodynus (nespėjo baigti Amazonijos bendrinės kalbos žodyno), rinko senolių pasakojimus, papročius, tradicijas, iš kurių dabartiniai palikuonys mokosi savo kultūrinio ir religinio paveldo. Vertė ankstesnes studijas apie indėnų kultūras ir kalbas. Buvo vienas CIMI (Censelho Indigenista Missionario) pradininkų, dalyvavo Brazilijos vyskupų ir misionierių veikloje, skatinančioje čiabuvių tautų bei genčių bendravimą ir savisąmonę. Spauldoje pasirodžiusiame nekrologe kun. Bėkšta vadinamas žymiausiu Amazonijos kultūros antropologu.

Kun. Bėkšta gimė 1923 m. Klaipėdoje, baigė Vytauto Didžiojo gimnaziją Vilniuje, dalyvavo Juliaus Siniaus vadovaujame chore, po karo Kiel lietuvių stovykloje vadovavo skautams, priklausė akademikams skautams. 1950 m. atvyko į Braziliją, studijavo saleziečių vienuolijoje, kunigu įšventintas 1956 m.

Kazimieras Bėkšta

Anais laikais už savo uolumą ir pagarbą indėnų kultūrai ir jų teisėms buvo vyskupo iš vyskupijos išprašytas. Jo surinktas archyvas, užrašai, garsiniai įrašai, nuotraukos yra neišsemiamas lobis įvairių mokslų tyrėjams. Kazys Bėkšta buvo pirmas baltas žmogus, kuriam čiabuviai pasakojo savo brangiausius mitus – kaip tėvas juos pasakoja sūnui. Tie surinkti mitai išleisti Amazonijoje 500 psl. tome.

Šį rudenį Lietuvoje pasirodys knygos „Lietuvių misijos Amazonijoje“ trečioji papildyta laida, su pasakojimais apie kun. Bėkštą, pokalbiais su misionieriumi, atsiliepimais apie jo mokslinį darbą, apie misijinę dvasią ir pačią asmenybę.

„Concise Encyclopaedia of Lithuanian Minor“

Šios knygos tikslas yra išsaugoti istoriją ir kultūrinį paveldą krašto, iš kurio kilo Mažvydas, Donelaitis ir Vydūnas, kur buvo išspausdinta pirmą lietuvišką knygą ir pirmą lietuvišką gramatiką, krašto, kuriame knygos buvo spausdinamos spaudos draudimo laiku ir knygnešių slapta gabenamos į Didžiąją Lietuvą. Norint pasiekti didesnį skaitytojų skaičių ši knyga yra išleista anglų kalba.

Knygą išleido: Mažosios Lietuvos Fondas (MLF – JAV ir Kanada) ir Mokslo ir enciklopedijų leidybos centras (Vilnius), 2014. 656 puslapių, iliustracijos, žemėlapiai, ISBN 978-5-420-01746-3

Knygos išleidimą finansavo **MLF rėmėjai ir Lietuvių Fondas.**

Knygą galite įsigyti „**Draugo**“ knygynėlyje. Kaina – **50 dol.** Illinois valstijos pridėtinės vertės mokestis – 9,25 proc., persiuntimas paštu – 5 dol.
4545 West 63rd Street, Chicago, Illinois 60629;
tel. 773-585-9500; el. paštas: administracija@draugas.org

Kun. dr. prof. Kęstučio Trimako paskutinė knyga „Mano pasaulėjautos kelionė“

pasiekė Čikagą. Knygą sudaro trys dalys: 1. kun. Trimako parašyti tekstai apie savo jaunų dienų patirtį; 2. jaunystės dienoraščiai iš karo pabėgėlių stovyklų Vokietijoje; 3. atsiminimai apie autorių – su juo bendravusių, dirbusių asmenų įžvalgos. Knyga išleista kun. Trimako testamentu paskirtomis lėšomis.

Knyga parduodama „**Drauge**“. Jos kaina – **30 dol.** (be persiuntimo išlaidų). Visos surinktos lėšos bus persiųstos į Lietuvą, į kaninės Adelės Dirsytės fondą.

A † A VYTAUTAS V. STANULIS

Mirė 2015 m. rugpjūčio 11 d. Aperia Care of Oak Lawn, sulaukęs 84 metų.

Gimė Marijampolėje, Lietuvoje.

Gyveno Kanadoje, paskutiniu metu Čikagoje.

Liko liūdėti: žmona Albina, sūnus Arthur ir duktė Suzan su šeima, gyvenantys Floridoje, brolis Teodoras su šeima ir dukterėčia Rūta Kulnys, gyvenantys Kanadoje.

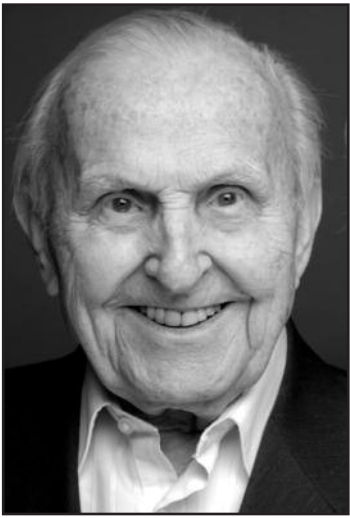
Visus artimuosius, draugus ir pažįstamus kviečiame dalyvauti atsisveikinimo šv. Mišiose Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčioje, Marquette Park, rugpjūčio 29 d. 10 val. r.

Velionio palaikai bus sudeginti.

Liūdinti šeima

Dėl ilgamečio Lietuvių Fondo nario

A † A KAZIO AMBROZAIČIO (1918–2015)

mirties nuoširdžiai užjaučiame žmoną MARIJĄ, dukras RAMUNĘ IR AUDRONĘ su šeimomis, visus artimuosius ir draugus.

Netekome vieno iš Lietuvių Fondo pradininkų. Tai buvo žmogus, kurį visą gyvenimą lydėjo tautiškumo, patriotiškumo ir lietuviybės idealai, kuris ilgus metus rūpestingai ir su atsidavimu tarnavo Fondui. Jo darbštumas, atsidavimas pareigai, nuveikti darbai paliko gilų pėdsaką Fondo veikloje ir išliks sektinu pavyzdžiu su juo dirbusiųjų širdyse.

Netekties valandą liūdime kartu su Jumis.

Lietuvių Fondo taryba ir valdyba

A † A Dr. KAZIUI AMBROZAIČIUI

mirus, nuoširdžiai užjaučiame žmoną MARYTĘ, dukras RAMUNĘ su šeima ir AUDRONĘ, visus gimes ir artimuosius.

Giliai liūdime.

*Aldona Grinienė, sūnus dr. Gedas
ir duktė dr. Asta Vaidilienė su šeimomis*

Patiksliname rugpjūčio 4 d. išspausdinto a. a. Algirdo Šilbajorio mirties pranešimo duomenis. Algirdas Šilbajoris į JAV atvyko 1949 m. Mirė 2015 m. liepos 28 d.

Remkime Draugo fondą

Nuo 1992 metų Draugo fondas padeda išlaikyti mūsų lietuvišką, katalikišką „Draugo“ laikraštį.

Prisiminkite Draugo fondą savo testamente. Keletas stambesnių palikimų užtikrins laikraščio gyvavimą daugeliui metų!

Draugo fondas 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629 • tel: 773-585-9500

PAS MUS IR APLINK MUS

Už a. a. Genovaitės Rudaitytės-Kulikauskienės (1930.05.22. – 2015.07.02.) sielą gedulingos šv. Mišios bus aukojamos rugpjūčio 22 d., šeštadienį, 10 val. r. Pal. J. Matulaičio misijoje. Laidotuvės bus privačios. Nuoširdžiai prašome draugus ir pažįstamus dalyvauti šv. Mišiose ir atsisveikinime, kuris prasidės 9:15 val. r.

■ **Šeštadienį, rugpjūčio 22 d. St. Gall parapijoje** 5500 S. Kedzie Ave. Chicago, Illinois 60629 vyks Sveikatos mugė. Pradžia 10 val. r. Mugė tęsis iki 1 val. p. p. Registracija – nuo 9 val. r. iki 10:30 val. r. Jos metu nemokamai galės pasitikrinti sveikatą ir suaugusieji, ir vaikai. Nereikės jokių tapatybės įrodančių dokumentų. Bus galima pasitikrinti regėjimą, dantų būklę, kraujo spaudimą ir kt. Norintieji pasitikrinti gliukozės kiekį kraujyje turi ateiti nepusryčiaavę. Norintieji paskiepyti vaikus turi pristatyti buvusių skiepų sąrašą. Bus teikiama informacija apie sveikatos priežiūrą, nemokamas arba nebrangias medicininės bei socialinės paslaugas, konsultuojama imigracijos ir šeimų susijungimo klausimais. Daugiau informacijos tel. 312-655-7596. Rengia Katalikų labdaros organizacija – Catholic Charities.

■ **Švč. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo bažnyčioje** (2745 W. 44th St., Chicago, IL) rugpjūčio 23 d. 10 val. r. švėsime 21-tąjį eilinį metų sekmadienį. Eucharistijos šventimą atnašaus kun. Gediminas Keršys. Mišios lietuvių kalba taip pat aukojamos kiekvieną ketvirtadienį 8 val. r. Po pamaldų klausomos išpažintys. Kviečiame dalyvauti.

■ **JAV LB Lemonto apylinkės Socialinių reikalų skyrius** rugpjūčio 26 d., trečiadienį, 1 val. p. p. kviečia visus į PLC Lemonte skaityklą, kur matysite dokumentinės trilogijos apie Lietuvos Persitvarkymo sąjūdį „Lūžis prie Baltijos“ trečiąją dalį.

■ **Rugpjūčio 29 d., šeštadienį, JAV LB Waukegan-Lake County apylinkė** kviečia į Vasaros gegužinę/mugę, kuri vyks nuo 12 val. p. p. iki saulėlydžio Shelter C, Half Day Lake County Forest Preserve, 24255 N. Highway 21, Vernon Hills, Illinois (Milwaukee Ave. ir Woodlands Parkway). Muzika, pramogos vaikams, namų gamybos produktų mugė ir kt. Atsineškite užkandžių, gėrimų, saldumynų, o mes paruošime kepsnius. Daugiau informacijos tel. 630-861-9066. Visi laukiami!

■ **Rugpjūčio 30 d., sekmadienį, 11 val. r. Nekaltojo Prasidėjimo vienuolyne** Putname įvyks visuotinis JAV Lietuvių katalikų mokslo akademijos (LKMA) suvažiavimas, kuriame bus renkama nauja valdyba. Nariai galės dalyvauti rinkimuose nuotoliniu būdu, paskirdami savo mandatus dalyvaujančiam asmeniui. Visi, kurie domisi išeivijos lietuvių moksliniu darbu, maloniai kviečiami atvykti į mokslinę suvažiavimo dalį, kuri prasidės 1 val. p. p. Po paskaitų bus galima aplankyti Amerikos lietuvių kultūros archyvą. Daugiau informacijos <http://www.lkma.org/>.

■ **Kviečiame jus į Pasaulio lietuvių centro metinę gegužinę!** Muzika, šokiai, lietuviškas maistas, žaidimai vaikams, mugė ir loterijos traukimas! Įėjimas ir automobilio pastatymas nemokamas. Atvažiuokite patys, atsivežkite savo šeimą, pakvieskite draugus! Kartu smagiai praleiskime vasaros popietę! Laukiame jūsų Pasaulio lietuvių centro kiemelyje rugpjūčio 30 d. 12 val. p. p. Adresas: 14911 127th St. Lemont, IL 60439. Informacija tel. 630-257-8787.

■ **Čiurlionio galerija Jaunimo centre** (5620 S. Claremont Ave, Chicago, IL 60636) rugsėjo 11 d. 7:30 val. v. meno mylėtojus maloniai kviečia į dailininkės Nijolės Rasmussen (Denver, CO) tapybos parodos atidarymą. Parodos atidaryme dalyvaus autorė.

Piligrimai kviečiami registruotis internetu

Piligrimai norintys žengti pro Šv. Petro bazilikos Šventąsias duris turės registruotis iš anksto. Tai bus daroma per internetą Gailėstingumo jubiliejaus svetainėje im.va. Nurodžius planuojamą lankymosi dieną ir valandą bus išduodami leidimai, kurie yra nemokami. Registracija per internetą bus pradėta artimiausiu metu.

Šv. Petro bazilikos Šventosios durys.
Radiovaticana.va. nuotr.

Išankstine registracija norima padėti piligrimams ramiai pasirengti žengimui pro Šventąsias duris, išgyventi įvykį tikėjimo ir maldos dvasia. Be to, tai būdas išvengti spūsties ir užtikrinti maldininkų saugumą. Negalintys registruotis per internetą galės atlikti privalomus formalumus minėtosios piligrimų agentūros būstinėje Romoje, kuri yra netoli Vatikano bazilikos, gatvėje Via della Conciliazione 7.

Žengiantiesiems per Gailėstingumo duris Bažnyčia suteikia galimybę pelnyti Šventųjų metų atlaidus. Tikintieji galės tai daryti šventovėse, kuriose bus atvertos Šventosios durys visose pasaulio vyskupijose.

Vatikano radijo info

Ruošimės Lietuvos Nepriklausomybės šimtmečiui

Sekmadienį po šv. Mišių Šv. Onos bažnytelėje, pakviesti Rimos Kašubaitės-Binder (International Friendship Gardens tarybos narės) gražus būrelis mūsų, Beverly Shores lietuvių, nuvykome tvarkyti Lietuvos darželio.

Pasiruoškime tinkamai paminėti Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo 100-ąsias metines. Mano nuomone, Lietuvos darželis, kuriame yra trys paminklinės lentos, trys eglės skirtos Nepriklausomybės Lietuvos prezidentams, būtų pati tinkamiausia tam vieta. Darbai jau pradėti, projektas paruoštas, dabar reikia darbo jėgos ir piniginių paramos. Galite įsiamžinti nupirkdami įvairiausio dydžio takelio plytas, ant kurių bus išrašyti jūsų pageidaujami vardai ir pavardės, galite paaukoti daugiametę gėlę, krūmą ar medelį.

Norėdami apie šį projektą sužinoti daugiau rašykite rutasida@hotmail.com arba rimabinder@comcast.net.

Rūta Sidabrienė

Iš k.: Rima Kašubaitė-Binder, Evaldas Rudzevičius, Reda Venckus, Revita Durtinavičiūtė, Kęstutis Sidabras, Loreta Vorobjovienė, Vytautas Vorobjovas ir Margarita Stiglich. Sesutės Elena ir Aine Rudzevičiūtės stovi prie paminklinės lentos, kuri primena, kad šią eglę 1941 m. spalio 12 d. pasodino pats Prezidentas A. Smetona. R. Sidabrienės nuotr.

Kviečiame visus į
gen. T. Daukanto Jūrų Šaulių kuopos

GEGUŽINĘ

Rugpjūčio 23 d., sekmadienį, 12 val. p. p.

Ateitininkų namų ažuolyne
1380 Castlewood Dr. Lemont, IL

Vaišinsimės šaltais gėrimais, gardžiais šašlykais,
vasarą rinktų žolelių arbata,
išbandysime laimę vertingoje loterijoje.
Susikabinę rankomis paminėsime Baltijos kelią.
Skambės lietuviškos dainos, smagiai pašoksime.

Ažuolų pavėsyje mus visus linksmins
Ligita ir Algimantas Barniškaiai.

Visi kviečiami, visi laukiami. Atvykite!

Advokatas
VYTENIS LIETUVNINKAS
4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo“)
Tel. 773-284-0100

Namams pirkti paskolos
duodamos mažais mėnesiniais
įmokėjimais ir prieinamais nuošimčiais.
Kreipkitės į
Mutual Federal Bank,
2212 West Cermak Road.
Tel. (773) 847-7747

Pasidalinkite nuomone
facebook
www.facebook.com/draugolaikrastis